

šibenski list

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE ŠIBENIK

Cijena 20 dinara — Izdaje Novinsko-izdavačko poduzeće »Štampa« Šibenik — Direktor MARKO JURKOVIĆ — Mjesečna pretplata za SFRJ 107 dinara, za inozemstvo 200 dinara — Tekući račun: Komunalna banka Šibenik 435-11-1-8 * Telefon štamparije 22-28 i 29-53

U susret Osmom kongresu SKJ

Javno, a ne iza zatvorenih vrata

Javnost i demokratija u Savezu komunista još više pokreću misao, stvaralaštvo i akciju

Pretkongresna aktivnost u našoj zemlji svakim danom poprima sve šire razmjere. Suština i intencije Sestog plenuma Centralnog komiteta SKJ, osobito »Osnovne smjernice za pretkongresnu aktivnost«, međutim, nisu samo u centru pažnje komunista i njihovih organizacija, već i velikog broja radnih ljudi, članova Socijalističkog saveza, Saveza sindikata, Saveza omladine i drugih organizacija. Sa velikim interesiranjem oni čitaju u štampi sve materijale koji se odnose na rad komunista i poslove koji predstoje u vezi s pripremanjem Osmog kongresa SKJ. Na godišnjim konferencijama osnovnih organizacija prisustvuju i mnogi građani koji nisu članovi Saveza, naročito u radnim kolektivima i organizacijama na selu. Neki od njih čak traže i riječ da bi otvoreno rekli svoje mišljenje o nekom aktuelnom pitanju o kojem se razgovara na konferenciji.

Takvo interesiranje radnih ljudi za rad komunista prolazi ne samo zbog ugleda koji Savez komunista ima u našem društvu, već i zbog toga što je pažnja konferencija prije svega okrenuta aktuelnim problemima rada i života radnih ljudi grada i sela. Zato su ovakve konferencije, koje nisu držane iza »zatvorenih vrata«, kritičkije i odgovornije cijele rad svojih članova, manje se bavile sporednim pitanjima, a više aktuelnim društveno-političkim, životnim, pa su samim tim bile i stvarni podsticaj za društvenu i političku aktivnost svih radnih ljudi.

Sve to govori i o postepenom stvaranju kvalitetno novih, demokratskih normi i običaja u svakodnevnom radu organizacija i rukovodstava Saveza komunista, koji postaju nepisani zakoni, potrebe — da sva važnija društvena, politička i ekonomska pitanja komunista pretresaju zajedno sa svim radnim ljudima. Javnost i demokratija neminovno dovode do toga da se pojedinci i njihova sposobnost, progresivnost njihovih koncepcija u okviru opće linije SKJ, mnogo više zapaža i razvija. Takav metod i odnos još više pokreće misao, stvaralaštva i akciju pojedinaca i organizacija. I, što je također važno, javnost rada tjera na čistinu razne birokratske i anarhističke postavke, jer se one mogu održati u Savezu komunista samo ukoliko zataji sama demokratija, ukoliko je ona zakržljala, nerazvijena.

* *

Pokazalo se to već nebrojeno puta, naročito u svestranoj, općenarodnoj diskusiji o oživotvorenju postavki Pisma Izvršnog komiteta CK SKJ i govora druga Tita u Splitu — da radnim ljudima ne može biti svejedno ko su članovi Saveza komunista i kako rade organizacije i komunista, uključivši i najviše organe. Otuda i zahtijev za potpunijom javnošću rada Saveza komunista nije samo pitanje jačanja demokratizma u organizaciji, u redovima komunista, već je to pitanje jačanja socijalističke demokratije u cjelini, pitanje, jačeg, suštinskog društvenog i političkog uticaja radnog čovjeka na sva područja našeg života. Time će Savez komunista — kako je to na Plenumu istakao Veljko Vlahović — još više postati instrument radnih ljudi za novi, već kvalitetniji i stvaralaštva. Ujedno, on time još više postaje sastavni dio cjelokupnog sistema socijalističke demokratije.

Veliko interesiranje radnih ljudi za Osmi kongres SKJ njegove odluke, bez sumnje, obavezuju komunista da što veći broj građana uključe u razmatranje »Osnovnih smjernica za pretkongresnu aktivnost« i svih drugih aktuelnih društvenih i političkih problema. To će doprinijeti realnijem sagledavanju svih grešaka i manjkavosti u radu komunista i, također, boljoj formulaciji narodnih zadataka.

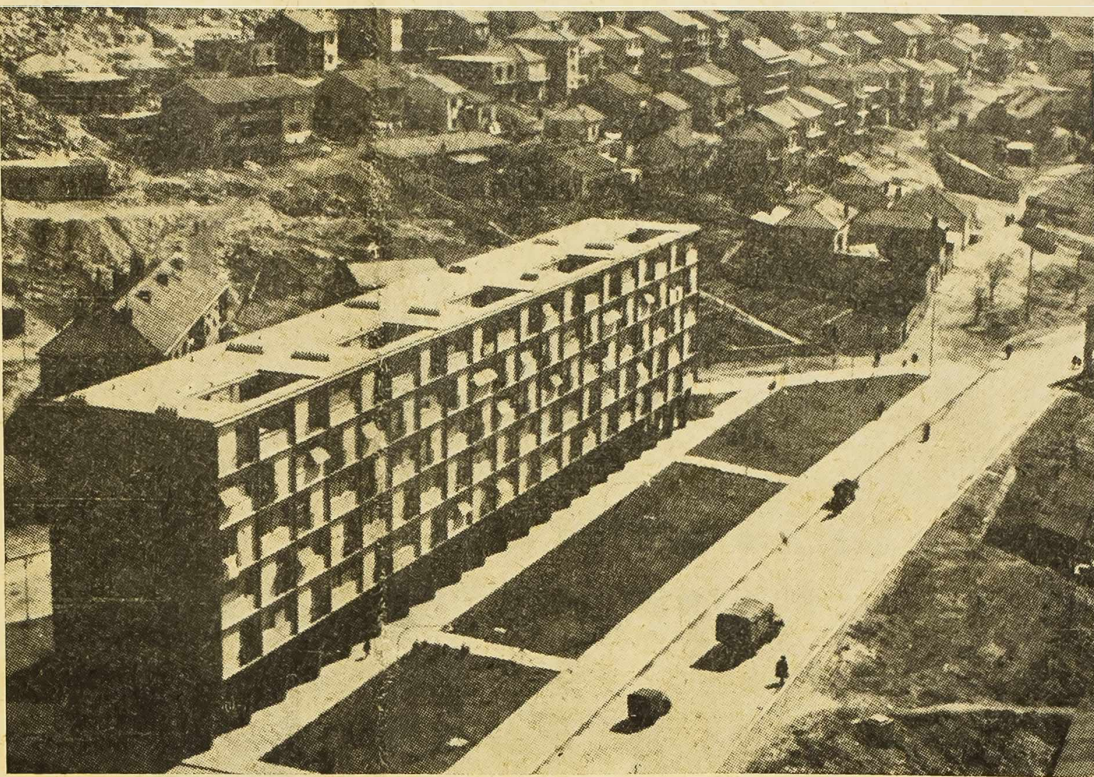
Novi običaji u životu Saveza komunista, koji demokratiziraju odnose i praksu, vjerujemo sami po sebi su i najbolji »prijedlog« za dopune i izmjene nekih stavova u Statutu SKJ — za dalje usavršavanje i produbljivanje unutarnje demokratije, za potpuno isticanje javnosti rada komunista i, prema tome, obaveze podnošenja računa ne samo u okviru svoje organizacije, nego i šire pred svim radnim ljudima.

Zvonko Štaubinger

Svečano proslavljen Dan željezničara

U Kninu i čitavom području ZTP Knin proslavljen je Dan željezničara 15. aprila u Domu JNA u Kninu održana je svečana priredba. Referat o borbenom spomen-danu željezničara pročitao je Miloš Paklar, sekretar Komiteta SK željezničara kninskog čvora. Kulturno-zabavni program

izveli su članovi ZKUD »Filip Dević« iz Splita. Pored građana Knina i željezničara, te članova uprave ZTP Knin na čelu sa direktorom inž. Ilijom Mirkovićem, akademiji su prisustvovali, predsjednik Općinske skupštine Mirko Sinobad, sekretar Općinskog komiteta SK Ilija Šimpraga, predsjednik

Novo šibenske perspektive

Električno svjetlo u Dubravi i Rakovu Selu

U subotu 18. o. m. po prvi put zasjalo je električno svjetlo u Dubravi i Rakovom selu. Oko 160 domaćinstava je elektrificirano. Radovi su obavljani na dobrovoljnoj osnovi stanovništva i uz stručnu pomoć poduzeća »Elektra«. Sredstvima od oko 27 milijuna položen je dalekovod od Subićevca do naselja Škugori, na dužini od pet kilometara. Izgrađene su dvije trafostanice jačine 100 kVA s kompletnom opremom a na nekoliko mjesta uvedena je vanjska rasvjeta.

Stanovništvo ovih sela s radošću je dočekalo uvođenje stalne električne rasvjete. Svečanosti, koja je tom prilikom održana, prisustvovali su predstavnici mjesnih društveno-političkih organizacija, Općinske skupštine i »Elektra«.

Skupština Udruženja boraca šibenske općine

Osnovno: briga za odgoj i školovanje djece palih boraca

Pokloniti veću pažnju čuvanju spomenika palim borcima

Boračke organizacije na području šibenske općine izvršile su u poslijeratnom razdoblju mnoge zadatke, a posebnu pažnju posvetile su obilježavanju historijskih mjesta iz NOB-e, podizanju spomenika palim borcima i prenosu borbanih, patriotskih i revolucionarnih tradicija na mlade generacije. Gotovo u svakom mjestu šibenske komune postoji danas spomenik, koji podsjeća na događaje i ljude naše revolucionarne prošlosti. Međutim, činjenica je da sve organizacije ne vode uvijek dovoljno računa o čuvanju tih spomenika, koji su često podignuti uz znatne napore stanovništva i zajednice. O tome rječito govori primjer »Parka strijeljanih« na Subićevcu, koji je uslijed nepažnje, nesavjesnih pojedinaca pretrpio stanovita oštećenja. Akcija na podizanju spomenika, spomen-ploča i drugih spomen-objekata nastavlja se u mnogim mjestima šibenske komune. U toku su pripreme za podizanje spomenika palim borcima u Murteru, Jezerima, Tijesnu, Prviću i Pirovcu.

Područje šibenske općine bilo je u toku prošlog rata poprište raznih događaja, borbi i akcija partizanskih jedinica u kojima je direktno ili indirektno učestvovalo gotovo čitavo stanovništvo ovog kraja. Međutim događaji kao i imena junaka tog vremena prepušteni su zaboravu, pa je naročito u toku prošle godine poduzeta akcija za sređivanje podataka o raznim detaljima borbi te poginulima i žrtvama fašističkog terora. Ipak sve mjesne organizacije nisu pokazale potrebnu aktivnost na provođenju tog zadatka. Naročito je nesređena i nedokumentirana grada o internicima, deporticima i ratnim zarobljenicima i uslovima života i borbe u logorima.

Jedan od osnovnih zadataka, koji su boračke organizacije uz suradnju drugih društveno-političkih foruma i organa narodne vlasti riješile bila je briga za odgoj i školovanje djece palih boraca i žrtava fašističkog

terora. Danas se na školovanju nalazi svega 113 djece od čega

54 na raznim srednjim, a 59 na višim školama i fakultetima. Samo u ovoj godini za školovanje te djece zajednica je izdvojila preko 12 milijuna dinara. Činjenica je da je stanovit broj takve djece, uslijed nebrige nekih naših organizacija, staratelja ili rodbine ostao izvan školovanja i stručnog osposobljavanja, pa rješavanje tog problema ostaje i dalje jedan od najvažnijih zadataka boračkih organizacija. U proteklom periodu mnogo je učinjeno na zapošljavanju učesnika NOB-e, rješavanju invalidskih, mirovinskih i drugih prava, a posebno je mnogo učinjeno na rješavanju stambenog problema. Inicijativom boračkih organizacija do sada su izgrađena 62 stana u vrijednosti od preko 223 milijuna

dinara, a raznim kreditima i sredstvima radnih organizacija stanove je dobilo 508 boraca. Postoje mogućnosti da se sredstvima od oko 90 milijuna dinara i u ovoj godini izgradnji 25 stanova.

Na godišnjoj skupštini, kojoj su prisustvovali i predstavnici boračkih organizacija SR Hrvatske i kotara Split, istaknuto je pored ostalog da i dalje treba raditi na organizacionom sređivanju mjesnih organizacija, tim više što u mnogim mjestima još uvijek ne postoji srednja evidencija o članstvu, a broj članova u pojedinim organizacijama ne odgovaraju uvijek stvarnom učesću stanovništva šibenskog područja u narodnooslobodilačkom ratu. Iz

(Nastavak na 2. strani)

PROGRAM PRVOMAJSKE PROSLAVE

29. aprila:
- 18.00 sati: finale kuglačkog turnira između radnih kolektiva i pripadnika JNA — kuglana Doma JNA
 - 19.30 sati: »Crveni maj« — dokumentarni film — ispred Narodnog kazališta
30. aprila:
- 17.00 sati: turnir u šahu na 30 ploča između reprezentacije radnih kolektiva i pripadnika JNA — u Domu JNA
 - 18.00 sati: kuglački susret između reprezentacije Kuglačkog podsaveza i radnih kolektiva — na kuglani Subićevca
 - 19.00 sati: ophod gradom šibenske Narodne glazbe
 - 20.00 sati: svečana akademija u Narodnom kazalištu
 - 20.30 sati: »Crveni maj« — dokumentarni filmovi — ispred Narodnog kazališta
1. maja:
- 6.00 sati: budnica glazbe Garnizona JNA
 - 8.00 sati: turnir u malom rukometu — igralište III osnovne škole
 - 20.00 sati: Kole Čašule: »Tmine« — predstava u Narodnom kazalištu
- ZABAVNE I SPORTSKE PRIREDBE NA KUPALISTU JADRIJA
- 10.00 sati: natjecanje u malom nogometu
- 11.00 sati: koncert glazbe Garnizona JNA
- 14.00 sati: nagradno gađanje iz zračne puške
- 15.00 sati: utakmica u malom nogometu između pripadnika JNA i reprezentacije radnih kolektiva
- 16.00 sati: zabavno poslijepodne — sudjeluju članovi Centra za kulturno-umjetnički odgoj i orkestar »Mjesečari«.
- Prijevoz na Jadriju u toku cijelog dana
2. maja:
- 10.00 sati: V. Stahuljak: »Crveni kišobrani« — predstava u Kazalištu lutaka
 - 15.00 sati: revija crtanih filmova — u dječjem kinu
 - 17.00 sati: zabavno poslijepodne — ispred restorana »Dubravka« na Subićevcu. Svira orkestar »Magneti«.
3. maja:
- 11.00 sati: revija crtanih filmova — u dječjem kinu
 - 15.00 sati: revija crtanih filmova — u dječjem kinu
 - 20.00 sati: Ritam i smijeh — izvode članovi Centra za kulturno-umjetnički odgoj mladih u Narodnom kazalištu.
- 1, 2. i 3. maja:
- Izleti radnih kolektiva.

Prvi turisti u autokampu »Pirovac«

Rad Privrednog vijeća Općinske skupštine Razmatra se stanje šibenske privrede

U programu rada za ovu godinu Privredno vijeće Skupštine općine Šibenik predviđelo je razmatranje aktualnih problema šibenske privrede, a u prvi plan stavljene su one radne organizacije koje su proteklu poslovnu godinu završile s gubitkom. Na sjednici održanoj prošlog tjedna, odbornici Privrednog vijeća razmatrali su stanje i probleme tekstilne tvornice »Jadranka«, tvornice ribljih konzervi »Dalmacija« i tvornice tankostijene opeke i kreča »Pavle Pap - Siljo« u Skradinu, pa su na osnovu svestranih analiza doneseni zaključci čije bi ostvarenje trebalo dovesti do sanacije organizacionih i proizvodnih prilika u tim radnim organizacijama.

Posebno strši situacija »Dalmacija« koja je pored ostalih specifičnih problema vezana i uz opće teškoće oko snabdijevanja sirovinom. Karakteristično je za ovu industriju da je njena proizvodnja od 1959. godine pa na ovamo u stalnom porastu (od 71,54 do 114,30 posto), ali u isto vrijeme uvoz sirovina za preradu porastao je za više od 20 posto. Takva struktura sirovinne cijene uvoznih robe stalno raste, zahtijeva osiguranje visokih deviznih sredstava, što se negativno odražava na platnoj bilanci. Pored toga ovo poduzeće posluje u dva pogona različite sastava, a u odnosu na ranije godine došlo je do smanjenja regresa na bijeli lim i poskupljenja usputnih usluga. Situacija uz visoku otplatu anuiteta (preko 49 milijuna dinara) dovela je ovu radnu organizaciju u objektivne teškoće. Prema

prijedlogu radnog kolektiva izlaz bi se mogao naći u specijalizaciji pogona, odnosno koncentraciji proizvodnje. S obzirom na zastarjelost pogona u Rogoznici i potrebu daljnje mehanizacije onog u Prvić Luci, neophodno je doinvestirati preko 50 milijuna dinara. U tom pogledu Privredno vijeće nije zauzelo konačno stav, ali je dalo prijedlog da se ispita mogućnost pripremanja pogona u Prvić Luci, zadarskoj tvornici »Adria«, a splitskom »Jadrani« pogone u Rogoznici.

U sličnim okolnostima posluje i tvornica tekstila »Jadranka« u kojoj se, kao što je poznato, veći dio proizvodnje obavlja na tkalačkim razbojima predratne proizvodnje. Karakteristično je za ovaj objekt da je vrijednost sadašnjih sredstava po jednom radniku 3 puta manja od prosjeka u ovoj grani industriji.

Izgrađen je program rekonstrukcije tog objekta u kome se u sklopu sedmogodišnjeg plana razvoja šibenske komune predviđa potpuna zamjena dotrajalih strojeva. Za to će biti potrebno 740 milijuna dinara. Vijeće se su glasilo s predloženim programom, posebno zbog toga što se vraćanje predviđenih investicija zajednici predviđa u vrlo kratkom roku, pa je preporučeno da se utvrde izvori investicije.

Što se tiče tvornice tankostijene opeke i kreča »Pavle Pap-Siljo« u Skradinu, komuna je u toku ove i proteklih godina u rekonstrukciju ovog objekta investirala značajna sredstva, koja su dovela do uklanjanja proizvodnih nedostataka u pogonu ciglane. Sada se očekuje proizvodnja od oko 500 tisuća komada mjesечно — što odgovara planskim predviđanjima. Pored toga osposobljen je pogon kreča u kojoj će mjesечно proizvodnja iznositi oko 900 tona. Za dovršenje predviđene rekonstrukcije i kompletiranje potrebnim osnovnim i obrtnim sredstvima neophodno je još investirati oko 70 milijuna dinara. S obzirom na društveni i ekonomski značaj ovog objekta, Privredno vijeće je dalo suglasnost na program dovršenja rekonstrukcije. (TD)

Sedmi plenum Centralnog komiteta SKH

Aktuelni zadaci Saveza komunista Hrvatske

U Zagrebu je 14. o. mj. održan VII plenum Centralnog komiteta Saveza komunista Hrvatske. Učesnici plenuma raspravljali su o dvije teme: o aktualnim zadacima Saveza komunista Hrvatske nakon VI plenuma CK SKJ i o neposrednim zadacima u vezi s pripremama za VIII kongres SKJ i V kongres Saveza komunista Hrvatske. Kao osnova za razgovore o prvoj temi poslužilo je izlaganje Marijana Cvetkovića organizacionog sekretara CK SKH, a o drugoj — izlaganje Stjepana Ivića, člana izvršnog komiteta CK SKH.

Ukazujući na činjenicu da se VIII kongres SKJ održava u vrijeme kada je postignut značajan stupanj u razvoju društveno-ekonomskih odnosa i jačanju socijalističke demokracije, Marijan Cvetković je upozorio da upravo takva kretanja obavezuju da se kritički razmotre postignuti uspjesi i problemi, kako bi se mogle sagledati nove perspektive i zadaci pred kojima su u narednom razdoblju Savez komunista i naši radni ljudi. Jedan je od najozbiljnijih problema nepovoljan ekonomski položaj mnogih privrednih djelatnosti. Zbog toga radne organizacije u tim djelatnostima nemaju sve potrebne uvjete za normalnu proširenu reprodukciju i razvoj. Učesnici plenuma istakli su da upravo ta činjenica zahtijeva da se hitno priđe poboljšanju ekonomskog položaja radnih organizacija, ali da se i one odlučno orijentiraju na poslovanje koje će biti na suvremenijem organizacionom i tehnološkom nivou. Jer, bez toga nikakve mjere neće dati očekivane efekte.

U kolektivima se, međutim, ne osjeća dovoljno rad političkih organizacija. U vezi s tim ukazano je na potrebu da se organizacije Saveza komunista i druge političke organizacije bolje zajedno sa svim radnim ljudima za demokratnost, za javnost odluka organa samouprave i za neposredno rješavanje svih problema u kolektivu. Savez komunista mora stalno poticati jedinstvo svojih redova da bi ostvario vodeću ulogu. Stoga se — kako je ukazano — svi stavovi i bitnim pitanjima moraju donositi demokratski, jer baš o njima ovisi jedinstvo, a svi članovi i rukovodstva Saveza komunista moraju se disciplinirano pridržavati prihvaćenih stavova i politike, moraju osobno i kolektivno odgovarati za njihovo provođenje. Osnovna organizacija zbog toga treba da se više bavi time kako se njezini članovi odnose prema zadacima, određenoj politici i općem

programu Saveza komunista Jugoslavije.

Centralni komitet SKH odlučio je na plenarnoj sjednici da se V kongres saveza komunista Hrvatske održi u Zagrebu u februaru 1965. godine. Delegati za kongres bit će izabrani na osnovi ključa: jedan delegat na 270 članova SK. Delegati će se bira-

ti na općinskim izbornim konferencijama, koje treba održati najkasnije 30 dana nakon VIII kongresa SKJ. Na ovim će se konferencijama birati i delegati za kotarske konferencije SKH. Plenum je ukazao na potrebu da se prilikom izbora delegata posebna pažnja pokloni socijalnom sastavu, pa stoga valja nastojati da se kandidira što veći broj neposrednih proizvođača, osobito iz većih radnih organizacija, zatim žena i omladine, adekvatno njihovoj ulozi u razvoju našeg društva.

Plenum je posebno naglasio potrebu svestrane pretkongresne aktivnosti, u koju treba da bude uključen svaki član Saveza komunista.

Skupština Udruženja boraca šibenske općine

(Nastavak sa 1. strane)

nesrednog organizacionog stanja proizlaze često i druge funkcionalne slabosti boračkih organizacija. Tako se rijetko održavaju sastanci članstva, ne izvršavaju se društvene obaveze ne prati se boračka štampa i

druga sredstva informacija, ne pruža se pomoć članstvu u realizaciji njihovih prava i slično. Istina je da su boračke organizacije često prepuštene same sebi i da u većem broju sela ne raspolažu društvenim prostorijama i ostalim potrebnim sredstvima za normalan rad. Međutim, više od toga ima subjektivnih razloga, jer je činjenica da bi se mnoge od postojećih slabosti u radu boračkih organizacija mogle savladati intenzivnijim zalaganjem članstva i uz pomoć svih ostalih društveno-političkih faktora. Na tome bi upravo trebalo raditi, posebno sada u okviru pretkongresnih aktivnosti.

Učesnici godišnje konferencije najostrije su osudili sve neonacističke pojave u SR Njemačkoj, a posebno slobodno djelovanje emigrantskih fašističkih organizacija, klevete protiv naše zemlje i njenih rukovodilaca, maltretiranje i ubistva naših građana. U vezi s time na kraju je upućeno pismo Predsjedništvu Saveza udruženja boraca NOR-a u Beogradu kojim se šibenski borci pridružuju protesti ma naših naroda protiv tih sramnih postupaka.

Na kraju je izabran novi Općinski odbor Saveza udruženja boraca NOR-a od 27 članova. Na konstituirajućoj sjednici novog odbora za predsjednika je ponovo izabran drug Iviša Baranović. D. T.

Događaji i ličnosti međunarodnog radničkog pokreta

Hruščov - neslužbeno

Sedamdeset godina života velikog državnika i revolucionara

Predsjednik sovjetske vlade i prvi sekretar CK Komunističke partije Sovjetskog Saveza Nikita Sergejevič Hruščov navršio je sedamdesetu godinu života. Drug Hruščov nije samo šef velike socijalističke zemlje i njen partijski rukovodilac, nego je on i vrlo istaknuta ličnost međunarodnog radničkog pokreta.

U vrijeme prošlogodišnjeg Hruščovljevog posjeta Jugoslaviji, drug Bakarić je rekao radnicima brodogradilišta »Split«:

»Suvišno je da vam ja predstavljam naše goste. Vi biste svakako pozdravili svakog gosta iz Sovjetskog Saveza, ne samo zato što on predstavlja revoluciju velikog Lenjina, što predstavlja ono što smo mi u toku rata gledali, što nam je bilo uzor, što nam je davalo nove snage u najtežim trenucima.

Htio bih ovdje da vam kažem da je sada među vama čovjek koga čitava Jugoslavija izuzetno cijeni, čija je uloga u izgradnji politike Sovjetskog Saveza velika, čiji je doprinos u izgradnji politike svjetskog radničkog pokreta izuzetno velik. Mi svi znamo što je drug Hruščov učinio u SSSR-u, kakvu je borbu vodio u svijetu da pobijedi linija razuma, linija razoružanja, linija kočenja ratnog huškanja, linija pravilnih odnosa među narodima i s kakvim je razumijevanjem on pratio naš razvoj, trudio se da razumije naše probleme i trudio se da svakog dana poboljša odnose između naših dviju zemalja i naših naroda.

Doista bi bilo suvišno da se s ličnošću druga Hruščova upoznajemo službeno - biografski. S ličnošću Nikite Sergejeviča upoznat ćemo se ovog puta nekonvencionalno, prisno ljudski, ponekad s humorom onako, kako i drug Hruščov voli da saobraća s narodom, suradnicima i okolinom.

OD SIROMASNOG DJEČAKA DO PRED-SJEDNIKA VLADE SSSR

Napoleon je Francuzima govorio da svaki vojnik u svom rancu nosi maršalski štap. Nikita Sergejevič je u Parizu 31. ožujka 1960. godine pričao francuskim sindikalnim predstavnicima o svom životnom putu, koji je počeo u jednom od najsiromašnijih ruskih sela — Kalinovki, u Kurskoj oblasti, gdje je rođen u najsiromašnijoj porodici:

»Prije revolucije polazio sam samo parohijsku školu. Dobro sam poznavao bibliju. Bio sam marljiv učenik i zato ponekad tragah u svom sjećanju da bi pronašao neki biblijski citat za moje govore. Poslije toga, kao što znate, došao je građanski rat. Tri godine proveo sam u ratu, a potom sam tri godine polazio višu školu za radnike. Po završetku ove škole posvetio sam se javnoj aktivnosti. Nekoliko godina poslije toga polazio sam Industrijsku akademiju, a onda sam se ponovo posvetio javnoj aktivnosti. Sada, kao što znate ja sam predsjednik vlade Sovjetskog Saveza. U našoj zemlji ovaj put je otvoren svakom radniku i svakom građaninu.

»PRLJAVE RUKU SE MOGU OPRATI, ALI PRLJAVA DUŠA...«

Ličnost druga Hruščova karakterizira i jedan njegov gest u vrijeme posjeta Jugoslaviji.

Primijetio je da se neki radnik ustručava s njime rukovati, jer je imao mašinskim uljem umazane ruke. Hruščov je tada rekao radniku: »Ne smeta to ništa, prlijava ruke se mogu oprati, ali prlijava duša nikada.«

U intervjuu na američkoj televiziji 27. rujna 1959. godine premijer Hruščov je rekao:

»Mogu da vam kažem da je moj dič bio nepismen seljak, sluga. On je bio vlasništvo svog gazde i mogao je biti prodat ili zamijenjen za psa, što se inače često događalo.«

Da bi se mogle ocijeniti teškoće koje je Nikita Sergejevič morao prebroditi, treba nam veliki državnik i radnika koji je čitav život proveo kao borac Partije, dovoljno je sietiti se da je u svojoj 27. godini, kad je već bio poznat u Ukrajini kao borac Crvene armije i dok je vršio svoju prvu političku aktivnost, bio još gotovo polupismen. Kad je stekao obrazovanje, čak i literarno — zahvaljujući svojoj izvanrednoj memoriji, nije uspijevao da potpuno pravilno govori ruskim jezikom. On je to sam priznao, iskrenošću kojom osvaja velike simpatije.

Jednom, dok je govorio nastavnicima, zastao je kod jedne riječi i upitao da li je tu riječ pravilno izgovorio.

— Moram priznati — rekao je Hruščov — da sam nerazan dok vam govorim, jer znam da griješim u izgovoru, a vi ste strogi suci. Zato vas unaprijed molim da budete blagi. Ja ne namjeravam da prekoravam svoje nastavnike. Moji učitelji bili su dobri ljudi, naročito moja učiteljica Lidija Mihailovna, koju nikada neću zaboraviti. Ona nije štedjela napore da od nas stvori odošle ljude. Ali ambijent u kojem sam živio očigledno je ostavio svoj trag.

RAZGOVOR KOJI LICI NA MACEVANJE

Pred nama je spis »Potret Hruščova« u ediciji »Relacioni internacionalni«. Rukopis je iz pera buržoaskog promatrača. Zbog toga je posebno zanimljiv. Evo, što čitamo o premijeru Hruščovu:

»U niemu su ujedineni kao kod rijetko koje ličnosti teoretičar, konstruktiv i organizator, i u njemu uvijek prevladava zdrav razum i sugerira mu jednostavna i praktična

rješenja, koja su svima razumljiva. U zemlji ga poznaju po vrlinama solidnog stvaralačkog čovjeka, imaju povjerenja u njega i znaju da njegova inteligencija kristalno rasvjetljava probleme, da nikada ne ostavlja posao na pola i da nije miran dok jedan posao ne izvrši. On je pokretač i optimist, uvijek veseo i razdražen, jer ovaj čovjek voli život, voli akciju i borbu u velikom energijom se posvećuje svakom poslu koji započne, a ništa ne započinje, a da pri tome ne izmisli hiljadu drugih planova... Tako je nastala njegova ogromna popularnost. Rus voli ovog čovjeka u kojomu prepoznaje sebe sa svim svojim vrlinama i manama...

On je posebno čovjek velike ljudske topline i izgleda da se napaja energijom u kontaktu s drugim ljudima. Zbog toga voli debate i duge razgovore koji se sastoje iz pitanja i vještih odgovora, odnosno koji liče na mačevanje.«

MLADI HRUŠCOV DEFINIRA KOMUNIZAM

Upitan još dok je bio dak Industrijske akademije da definira komunizam, Hruščov je odgovorio:

»Komunizam znači pun želudac, tople čizme i kožni kaput.«

Kakav je utisak učinio na Hruščova izgled kapitalističkog svijeta u vrijeme njegova puta po Americi?

»Ispričat ću vam — rekao je on bivšem potpredsjedniku SAD Nixonu — jednu duhovitu istočnjačku priču. Jednom se neki seljak šetao. Približio mu se prolaznik i upitao ga kuda je pošao. Seljak odgovori: »Idem na onaj brežuljak jer sam čuo da se tamo besplatno dijeli hrana«. Glas se proširio i svi su pošli prema onom brežuljku. Kad je seljak vidio toliko ljudi, počeo je i sam da vjeruje svojoj laži. Pomislio je da će se hrana stvarno dijeliti i priključio se masi koja je pošla u tom pravcu.

Eto, takva je vaša propaganda. Vi ste izmislili fantastičnu sliku o sovjetskom čovjeku, pa ste i sami počeli da vjerujete u svoje izmišljotine.« M. Vujičić

Izgradnja primorskog vodovoda

Uskoro prva etapa

Područje od Dubrave i Dazline do Pirovca, Tijesnog i Murtera na kojem će biti izgrađen novi vodovod, obuhvaća preko 20 kilometara dužine i oko 5 kilometara širine. Ovim pothvatom, koji će se realizirati u dvije etape, bit će omogućeno snabdijevanje vodom 12 hiljada stanovnika i oko 10 hiljada turista u sezoni. Tako će pitka voda u ovom području, inače tradicionalno bezvodnom, pridonijeti ne samo boljem ekonomskom i zdravstvenom položaju lokalnog stanovništva, već će u velikoj mjeri dati podsticaja jačem razviku turizma.

Ispresijecati ovo veliko područje mnogim kilometrima kanala, usjeći ih u kamenje i krš, bušiti izvore i velike baze u samom kamenu, nije ni brz ni lak posao, ali bezvodno područje bit će savladano. Njemu čak ni suša neće moći oduzeti tako dragocjenu vodu jer će i u sušnim mjesecima velike električne crpke izbacivati količinu vode od 26 litara u sekundi. Međutim, u zimskim mjesecima i inače u vrijeme kada ima dosta oborina, moglo bi se izbaciti i do 100 litara vode u sekundi.

Sada, dvije godine nakon što je ekipa »Geoistraživača« iz Beograda otpočela prve radove na ispitivanju rezervnih podzemnih voda kod Dubrave, stanje radova izgleda ovako:

Iskopani su svi potrebni kanali i već postavljeno oko 13 kilometara cjevovoda. Koncem ovog mjeseca vodovod će biti spojen i s autokampom »Pirovac«, koji sada još koristi vodu iz rezervoara.

Završetkom radova na samom »izvoru«, kroz desetak dana, odmah će otpočeti i montaža električnih dubinskih crpki tvornice »Litostroja«, koje će dizati vodu napovršinu iz dubine od 32 m. U tu svrhu upravu se dovodi električna struja sa dalekovođa udaljenog svega nekoliko kilometara od ovog mjesta.

Izvršnu teškoću u radovima predstavlja kopanje velikog glavnog opskrbnog rezervoara kapaciteta 500 kubika (poludnevna rezerva!) na brdu Makirina iznad Pirovca, i to zbog težine terena i oskudne mehanizacije za takve radove. No, vjeruje se, da će i to biti završeno u predviđeno vrijeme, tako da će prva etapa ovog plana biti dovršena 1. jula ove godine, kada će Tijesno i Pirovac dobiti tekuću vodu.

Mještani ovih mjesta, pored toga što su svojim dobrovoljnim radovima uvelike pomogli graditeljima na terenu, pripremaju se da kroz ovo kratko vrijeme izgrade kanalizaciju i vodovodnu mrežu kroz svoja sela. U tome će im pomoći projektant i izvođač glavnih radova ovog pothvata šibensko područje »Vodovod i kanalizacija«.

Troškovi samo za prvu fazu izgradnje iznose 200 milijuna dinara.

Dovršenje ovog vodovoda, rekli su nam u upravi poduzeća, imaće značaja i za pripremanje budućih projekata ovakve vrste i to u dva pravca: radi se o vodovodu, koji je prvi u Dalmaciji, pa i drugdje iskorišćio podzemne kraške vode. Osim toga, prvi put se, na dva mjesta, postavlja cjevovod od specijalnih azbestnih cijevi, po

morskom dnu. Ovo će biti od velike važnosti s obzirom na stečena iskustva, jer će se ona koristiti prilikom postavljanja vodovoda za otoke Zlarin i Prvić.

Snabdijevanje vodom ovih mjesta bilo je do sada veoma otežano. Voda se prenosila brodovima, pa i auto - cisternama. Cijena te vode prelazila je dva dinara po litri, dok će cijena nove tekuće vode iznositi jedva nešto oko 0,6—0,7 dinara po litri. Na taj način i sama komuna već u ovoj godini uštedjet će oko 8 milijuna dinara, koje je morala davati za transport vode.

I, na kraju, zanimalo nas je kakav će biti kvalitet ove vode, koja je tisućama godina stajala skrivena pod naslagama krša.

Prema svim do sada izvršenim kemijskim i bakteriološkim analizama, rečeno nam je u poduzeću »Vodovod«, rezultati su po-

kazali da se radi o vodi odlične kvalitete. Potpuno je zdrava i pitka, kao i mnoge druge kraške vode.

Tako će ukoro jedno važno područje, koje sve više gravitira turizmu dobiti svoju pitku,

tekuću vodu. A još prije nekoliko godina, nije ovdje bilo ni električne struje.

Na slikama: 1. izgradnja objekta u kojem će biti smještene električne crpke. Za sada se još vidi samo vitlo. No, uskoro će

ga zamijeniti električni strojevi tvornice »Litostroja«.

2. Pogled na dio područja, koje će biti snabdjeveno vodom iz glavnog opskrbnog rezervoara, koji se gradi na ovom mjestu. J. C.

kninska kronika

SKOLSKA OMLADINA
SUDJELUJE U
POSUMLJAVANJU

Učenici osnovne škole u Strmici prvi su na području općine izvršili svoju obavezu posumljavanja goleti. Na određenom kompleksu oni su zasadili nekoliko stotina sadnica brzorastuće topole. Šumsko gospodarstvo osiguralo im je sadni materijal.

U MOKROM POLJU NASTAVLJA SE AKCIJA ZA GRADNJU ŠKOLE

U Mokrom Polju još prošle godine započeta je akcija za gradnju nove školske zgrade. Iskapani su temelji i pribavljeno dosta kamena i pijeska. Uskoro će se nastaviti radovi na gradnji škole u tom selu. Mještani dobrovoljnim radom pomažu izgradnju školskog objekta koji će imati šest učionica i ostale radne prostorije.

LOVACKO DRUŠTVO ORGANIZIRA HAJKU NA ŠTETOČINE

Slijedeće nedjelje članovi Lovackog društva u Kninu krenut će u hajku na štetočine na predjelu kanjona Krke i Zrmanje. U tim lovnim rejonima ima mnogo lisica i drugih štetočina.

IZLOŽBA REPRODUKCIJA SLIKA

U Domu JNA u Kninu održana je veoma uspješna izložba slika starih majstora, pod nazivom »Komponente umjetničkog djela«. Izložbu Galerije reprodukcija Kulturno - prosvjetnog vijeća Jugoslavije, posjetilo je oko 4.500 građana, školske omladine i pripadnika Armije.

PREDAVANJE O SLIKARSTVU S PROJEKCIJAMA

U Domu JNA u Kninu kuštos Galerije reprodukcija Kulturno - prosvjetnog vijeća Jugoslavije Lovor Dragojević održao je predavanje o slikarstvu koje je bilo popraćeno sa oko 30 projekcija.

DOBIVENA POMOĆ ZA KONSERVATORSKE RADOVE NA KNINSKOJ TVRĐAVI

Iz Fonda za unapređenje kulturnih djelatnosti Republičkog sekretarijata za prosvjetu Općinskoj skupštini Knin dodjeljena je pomoć u iznosu od 2.700.000 dinara. Sredstva će se upotrijebiti za izvođenje konzervatorskih radova na kninskoj tvrđavi. Ovim iznosom otklonit će se oštećenja i izvršiti popravci najugroženijih dijelova na drvenoj tvrđavi. (m)

EKSKURZIJA DRNISKIH UČENIKA U PRIVREDI

Učenici trećeg, završnog razreda škole za učenike u privredi u Drnišu otputovali su prošlog petka pod vodstvom svog razrednika na osmodnevnu ekskurziju. Kroz to vrijeme oni će posjetiti tvornicu parnih kotlova i dizel-motora »Jugoturbina« u Karlovcu, tvornice »Rade Končar« i »Prvomajsku« u Zagrebu, brodogradilište »3. maj« u Rijeci kao i neke druge industrijske objekte u SR Hrvatskoj.

Novčana sredstva za pokriće troškova putovanja osigurali su učenici radom na uređenju sportskih objekata na Podvornici i niveliranju zemljišta na Trgu kulture. (c)

Porast životnog standarda dominantna tema na Petom kongresu Saveza sindikata

Materijali za Peti kongres Saveza sindikata Jugoslavije, koji se održava u Beogradu od 20. do 25. aprila, predstavljaju čitavu malu biblioteku. U svim ovim kongresnim dokumentima dominiraju, i na određeni način se provlače kroz njih, tri četiri osnovne teme. Možda bi tačnije bilo reći jedna tema: Kako da se život radnih ljudi učini što ljepšim i bogatijim i kako da se, u tom cilju, ubrzaju privredni razvoj zemlje i razvoj socijalističkih društvenih odnosa.

Životni standard — koji čini okosnicu Petog kongresa jugoslavenskih sindikata — ima, ako tako može da se kaže, svoju materijalnu i društvenu komponentu. Nije potrebno naročito ekonomsko obrazovanje da bi se shvatila jednostavna istina: Nivo životnog standarda ne može biti visok u zemlji nerazvijenih materijalnih snaga, u zemlji niske produktivnosti rada. Sindikati zato vrlo mnogo pažnje posvećuju elementima koji bi mogli da razviju materijalnu podlogu na kojoj se formiraju uslovi našeg života. Stoga se i Kongres dobrim dijelom orijentira na probleme privrednog sistema i privredne politike. S kakvim prijedlozima i zahtjevima, s tim u vezi, istupaju sindikati?

Prije svega, oni smatraju da ubuduće iz nacionalnog dohotka treba izdvajati srazmjerno više za potrošnju, a manje za investicije. Sindikati se pri tome ne plaše da bi manja ulaganja usporila tempo privrednog razvoja. U našoj privredi postoje velike rezerve čije bi korišćenje omogućilo da se visoka stopa porasta proizvodnje i produktivnosti rada očuva i uz manji obim ulaganja. Dovoljno je pomenuti samo podatak da se kod nas mašine u prosjeku koriste s oko 54 odsto (računato prema ugrađenoj snazi motora i potrošnji električne energije). Ako bi se stvorili neophodni preduslovi za aktiviranje svih raspoloživih kapaciteta, proizvodnja industrije bi, po nekim procjenama, mogla da se poveća i za 80 odsto — i to bez novih investicija.

Sindikati, zatim, predlažu da se radnim organizacijama i komunama, prilikom raspodjele sa zajednicom, ostavi više sredstava. Takvi odnosi u globalnoj raspodjeli bi, između ostalog, o-

možda da se potpunije iskoriste rezerve u privredi, i to prije svega modernizacijom postrojenja i tehnologije u postojećim radnim organizacijama.

Uz manja ulaganja, a uz korišćenje onoga što već imamo, mogao bi se znatno ubrzati porast životnog standarda — zapravo onog što čini njegovu materijalnu komponentu. Ali ljudi ne smatraju da žive bolje samo onda ako imaju više prihoda, ako mogu potpunije da zadovoljavaju svoje materijalne potrebe. Uslovi života sadrže i društvenu, ljudsku komponentu. Čovjek živi bolje i onda kad mu je društveni položaj bolji, kad ima mogućnosti da sam odlučuje o svojoj sudbini, kad se prema njemu ophode kao građaninu prvog reda. Samopoznavanje je već prije četrnaest godina sve ljude naše zemlje provelo u građane prvog reda. Osnovni položaj proizvođača reguliran je tokom socijalističke revolucije i u periodu razvoja samopoznavanja. Ali socijalistički društveni odnosi se ne uspostavljaju preko noći, a ponajmanje se mogu uspostaviti jednim pravnim aktom. Njihova izgradnja zahtijeva dugotrajan proces i nikad, u stvari, nije definitivno završena, jer društveni razvoj ne zna za međe i granice. Sindikati zato znatno dio svoje društvene aktivnosti posvećuju produbljivanju socijalističkih odnosa. Oni se za njih bore kako razvijanjem novog u svijetu i postupcima radnih ljudi, tako i suzbijanjem ostataka starog, koji dolaze od izražaja u nehumanim postupcima pojedinaca, u kršenju prava radnika, u različitim birokratskim deformacijama. Ta orijentacija sindikata došla je do punog izražaja i na Kongresu.

A. V.

Među nama

DUGI SASTANCI

Poštujemo li dovoljno svoje i tuđe vrijeme? Ne bez razloga i sve češće čujemo to pitanje.

Mnoge društvene i političke organizacije i njihova rukovodstva kao da opet skreću na stari kolosijek — pa sve češće toleriraju duge sastanke, čime i nehotice otvaraju vrata lošem stilu rada. Jednom riječju, ne poštuju dovoljno ni svoje ni tuđe vrijeme, iako je ono i te kako značajan činilac u društveno - političkom radu. Jer, ubrzani ritam društvenog života i mnoštvo složenih idejnih i praktičnih problema s kojima se suočavaju politički radnici, bez sumnje, zahtijevaju više kulture u svakodnevnom radu, a to znači i smisla za raspolaganje dragocjenim vremenom, naročito na sastancima, koji su, u stvari, tek početak, zapravo dogovor za akciju.

O tome je dosta govoreno, ali stara praksa uporno živi. O tome svjedoče mnogi naši sastanci, održani u toku posljednjih mjesecima na svim nivoima.

Jedan od osnovnih razloga takvoj lošoj praksi je što se mnogi sastanci slabo pripremaju. Međutim, to nije jedini razlog. Ima i dobrih sastanaka koji dugo traju. Često je broj diskutiranih pitanja i izlaganja opširna.

Riječ je, zapravo, i o izvjesnim shvaćanjima pojedinih društvenih radnika. Naime, oni veruju da svoju »privrženost liniji«, svoj »prilog« akciji najbolje iskazuju time što o svemu kažu po koju riječ, što i »teorijski« i primjerima iz života »osvijetle« ono što je na dnevnom redu i što sutra treba da se uradi. Isto tako, neki sekretari organizacija i komiteta — i uopće predsjedavajući — često smatraju da je sastanak uspio jedino ako je u diskusiji učestvovao što je moguće veći broj prisutnih članova i ako su oni naširoko i nadugačko — navodno primjerima iz života — potvrđivali već iznijete koncepcije u izvještaju ili referatu. I obrnuto, sastanak se smatra neuspjelim ako se javilo za riječ samo troje-četvoro prisutnih.

Zašto se ne pode od toga da poslije dobrog i dokumentiranog referata, neke analize ili iz-

vještaja, uvjerljivih prijedloga za akciju nije potrebno ponavljati ono što je u tim dokumentima rečeno i čime se svi inače sasvim slažu. Jer, uspjeh sastanka — odnosno radnog dogovora, za buduću akciju — upravo i leži u tome da se sa što manje riječi što više kaže.

Sazeta izlaganja, kratka rasuđivanja, konkretni prijedlozi, jasne kritičke misli — umjesto fraziranja, dosadne ukalupljene diskusije, formulacije koje su same sebi cilj, a koje ne podstiču komuniste na revolucionarnu akciju.

Čačna je i primjedba da su sastanci dugi ne zato što to ljudi žele, već zbog toga što u mnogim organizacijama i rukovodstvima moraju mnoge probleme da razmotre i stave na dnevni red. Isto tako, novi stil rada, u uslovima razvijenog samoupravljanja, traži više debate, konstruktivniju razmjenu mišljenja; jednom riječi — stav i zaključak se gradi na javnoj tribini, putem svestrane diskusije što šireg kruga radnih ljudi. Pa ipak, to nije razlog da se ljudi ne navikavaju da poštuju svoje i tuđe vrijeme, da i u političkoj aktivnosti budu racionalni i precizni. Time će se najbolje demantirati pojedina mišljenja da su sastanci samo uzaludno gubljenje vremena.

Potrebno je malo više volje da se mnoge uvriježene navike brže prevaziđu. Uostalom, mnoge organizacije su već prošle pola puta: oslobodili su pisanu riječ (referate i izvještaje) od konvencionalnog i suvišnog, te znatno dobili u prostoru i vremenu. Slično treba učiniti i s usmenom riječi, to jest diskusijom, koja se također može »redigrirati«. Taj preostali dio puta valja prevaliti i zbog toga što se nalazimo pred Osmim kongresom SKJ — pred još većim brojem sastanaka, debata i razmjena mišljenja i iskustava.

Ne zahtijeva to samo novi stil rada. Ima i jedan drugi momenat koji nije za potcenjivanje. Naime, zbog dugih i čestih sastanaka, mnogim društveno - političkim radnicima ne ostaje ni časa slobodnog vremena za čitanje, odlazak u kino ili kazalište, za razonodu. A to nije nevažno. Možda bi upravo to vršilo onaj pozitivan recipročan uticaj — da više cijenimo vrijeme jednog dana. Z. S.

To će vas zanimati

Mijenja se klima naše planete

Lenjingradski profesor J. Rubinštajn govorio je nedavno o nekim pojavama koje dokazuju opravdanost tvrdjenja da se u posljednjim desetljećima klimatski uvjeti i na zemaljskoj kugli ublažavaju.

Tridesetih godina u Barentsovom moru, kod obala Grenlanda i u sjevernom dijelu Tihog oceana pronađene su pojedine vrste riba koje inače žive u toplim vodama, a ranije se u tim krajevima nije ustanovila njihova prisutnost. U cijeloj oblasti evropsko - azijskog kontinenta koja leži sjeverno od pojasa tundre pojavilo se najma-

nje četrdeset vrsta ptica i sisavaca koje su do tog vremena obitavale južnije krajeve. Ujedno se smanjila količina plovećeg leda u arktičkim morima.

Prvobitno se sudilo da to otopljavanje dolazi samo u Arktiku. Međutim, daljnjim ispitivanjima ustanovljeno je da se sličan proces javlja i u mnogo nižim zemljopisnim širinama.

Ove promjene u klimi počele su prije 40 godina. Danas naučnici smatraju to sigurno dokazanim. Do stanovitih promjena u ovoj ili onoj mjeri došlo je, naime, i u tropskim predjelima.

Na nekim mjestima na Novoj Zemlji prosječna temperatura u siječnju kretala se između 1908. i 1917. godine na oko 19 stupnjeva Celzija ispod nule, dok je u razdoblju između 1937. i 1948. porasla na 10 stupnjeva ispod nule.

Svake godine u travnju može se znatno otopljavanje primijetiti u zapadnom Sibiru, naročito u oblasti srednjeg i donjeg toka Jeniseja. U godinama od 1945. do 1954. tamo su temperature bile prosječno za 6 do 7 stupnjeva više nego na kraju prošlog stoljeća.

Za cijelu zemaljsku kuglu izrađene su mape koje pokazuju

promjene u temperaturi nakon 1940. godine. Ožujске temperature u godinama između 1941. i 1960. bile su gotovo na cijelom području Sovjetskog Saveza više nego u proteklom dvadesetogodišnjem razdoblju.

Za razliku od toga, na Grenlandu i u Kanadi zabilježeno je znatno ohlađenje.

Koji su uzroci tim promjenama?

Općenito rečeno, ove promjene klime u vezi su s oceanima koji vežu velike količine topline. Stanovitu ulogu kod toga ima, vjerojatno, i djelatnost sunca, ali karakter njegove veze s atmosferskim procesima nije još dovoljno ispitan.

Izvršno značenje ima i djelatnost ljudi, jer se sagorijevanjem ogrjevnih materija u atmosferu unosi stanovita količina topline. Iz proračuna je, međutim, vidljivo da je taj uzrok tek drugostepenog značenja. Odnos između ravnoteže zračenja na cijeloj zemaljskoj površini i količine energije koju oslobađa industrija iznosi prema proračunima prof. M. I. Budika svega 49:0,02 ili 24,50:1.

Daljnja ispitivanja u toj oblasti imaju izvanredno značenje naročito u svrhu dugoročnijeg prognoziranja vremena.

Kada je ispaljena prva sovjetska raketa

Moskovski časopis »Aganok« objavio je dosad nepoznate činjenice iz historije stvaranja borbenih raketa.

Već 1928. godine bila je u SSSR osnovana takozvana plinodinamička laboratorija. Za njenu aktivnost u oblasti raketne tehnike zanimali su se Ordžonikidze i Tubačevski koji je u to doba bio komandant naoružanja Crvene armije. U toku tri godine naučnici predvođeni inženjerom B. Petropavlovskim konstruirali su reaktivne rakete kalibra 82 i 132 mm s daljnjom dometu od 5 do 6 kilometara. Tada je odlučeno da se naoružaju avioni prvim tipovima tih raketa.

Golemu ulogu u radu naučnika ove laboratorije, a kasnije naučno - istraživačkog instituta za reaktivnu tehniku, imala su istraživanja i savjeti K. Ciolkovskog koji je s osobljem laboratorije vodio živu korespondenciju.

Uskoro su bile izrađene nove konstrukcije raketa i to kalibra 82 mm za lovačke aparate, a kalibra 132 mm za bombardere. Od lipnja do prosinca 1937. obavljali su se pokuši na jednom aerodromu na jugu zem-

lje. Pokušni piloti su govorili da je to preokret u naoružanju avijacije.

Sovijski piloti upotrebili su rakete prvi put 20. kolovoza 1939. godine u borbi s japanskim vojnicima u Mongoliji. Pet lovačkih aparata koji su se susreli s japanskim avionima ispalili su rakete na udaljenosti od jednog kilometra i oborili dva aparata.

Godine 1939. konstruiran je u institutu subozemni reaktivni uređaj za 16 raketa. Punio se na stražnjem dijelu, a bio je montiran na šasiji teretnog automobila. Bio je to prototip stroja »MB 16« koji je u drugom svjetskom ratu poznat pod imenom »Kacušae«.

Posljednji pokuši obavljani su u lipnju 1941. Nekoliko sati prije napada Njemačke na Sovjetski savez uređaj je bio prikazan rukovoditeljima Komunističke partije, vlade i Crvene armije, koji su odlučili da odmah počne serijska proizvodnja. Borbeno krštenje su »Kacušae« imale 14. srpnja 1941. kod bjeloruskog mjesta Orši. Baterija kapetana Flerovskog uništila je željezničku stanicu koju su zauzeli Nijemci.

Vitimir Gradiška

NOB 1944.

15

10. travnja:

XIX divizija koja se čitava prebacila na sektor donje Like otpočela je borbu s neprijateljem. Prve su došle pod udar lokalne četničke bande oko Otrica, Popine i Srba.

11. travnja 44:

Drugi bataljon V brigade izvršio je uspješnu akciju na četnike u zaseoku Sučevići, dok su 1. i 3. bataljon opkolili četnike u tunelu Vučipolje, gdje su se oni zaborikadrali. Ovim bataljonima pridružila se u akciji i VII brigada XIX divizije, koja je držala četnike u blokadi narednih nekoliko dana.

— Pripreme za evakuaciju Kornata privedene su kraju. Stab III POS-a je naredio da se zaplijenjeni neprijateljski brod St. Antonio uputi na Vis.

Uza sve te mjere otok Lavsa se utvrđuje za odbranu, koja je sada pojačana dolaskom savezničkih jedinica.

— U toku noći radila je veza između Kornata i kopna, kojom je bilo prebačeno ljudstvo i tehnički materijal savezničke radio-stanice koja je do tada radila pri Stabu III POS-a. Saveznici su tu radio-stanicu prebacili za VIII korpus radi neposredne veze između saveznika i Korpusa.

— Nijemci i četnici su napustili Kistanje i otišli u pravcu Skradina. Oni su povukli sobom i četnički garnizon iz Đevrsaka kojim je zavladala panika. Na putu za Sonković novomobilizirani četnici iz bribirske čete su dezertirali.

12. travnja:

Oko 100 četnika blokiranih u tunelu Čulum blizu Vučipolja našlo se u teškoj položaju. VII brigada XIX divizije i neki dijelovi VI brigade drže čvrsto blokadu tunela uprkos pokušajima Nijemaca i četnika da ih oslobode.

— Stab Grupe odreda sjever Dalmacije obavijestio je Okr. komitet KPH Zadar da se XIX divizija ponovo vraća u Dalmaciju, što će omogućiti da se raščisti nesnosna situacija u Ravnim kotarima, gdje je banda uzela maha u odsutnosti naših snaga. Ujedno se obavještava taj Komitet da je grupa u međuvremenu formirala slijedeće jedinice: Plavanjsku partizansku čet, Sibensku čet, Prominski odred a od Stankovačke i Pristeško-ceranske čete formiran je Stankovački bataljon.

15. travnja:

Četnici iz Velike Popine pokušali su pružiti pomoć svojim u tunelu Čulum kod Vučipolja, ali su naišli na I. bataljon naše VI brigade koja ih je raspršila.

— Plavanjska četa sukobila se s četnicima u trenutku prikupljanja materijala koji su saveznički avion bacili, kao pomoć našoj vojsci. Sav materijal je spašen, a četnici otjerani.

— Jedna patrola Sibensko - trogirskog odreda upala je u selo Primorski Dolac, gdje je zarobila dvojicu ustaša.

13. travnja:

Oko 10 sati naišla je iz Knina jaka kolona njemačkih vozila, koju je dočekala u zasjedi V brigada. U dvosatnoj borbi poginulo je oko 30 Nijemaca, a među njima i 1 general. Oštećena su 3 kamiona. V brigada je bila bez gubitaka.

— Njemački avioni napali su otok Smokvica u Kornatima. Zrtava nije bilo.

Oko 11 sati uhvaćena je ponovno radio-veza sa XIX divizijom.

— U općem organizacionom izvještaju III POS-a Stabu mornarice za ožujak i travanj dat je i ovaj prikaz:

Na Modravama se nalazi naša radio-stanica, koja održava vezu s relejnim stanicama br. 1 (Kornat) i br. 2 (Zirje). Relejna stanica br. 1 predviđena je da postane baza za Lučku kapetaniju Sibenik, dok bi se na otocima uspostavila lučka zastupstva.

Za odbranu III POS-a postavljena su u prolazu Velike Proverse tri protukolca od 47 mm.

Pokretna ambulanta iz Zaknja premještena je u Lavratku, a potom u Jadro-Piškeru.

14. travnja:

Drugi bataljon V brigade, koji je bio u zasjedi u Zrmanjskom klancu imao je borbus jakom kolonom od preko 400 neprijateljskih vozila koja su se kretala iz pravca Knina. Poslije dvosatne borbe s daleko nadmoćnijim neprijateljem naš se bataljon povukao nanijeviši neprijatelju znatne gubitke.

— Rudarska četa Prominskog odreda, koja se nalazila u Ključu, bila je nenadano napadnuta od jakih ustaških snaga, koje su izašle iz garnizona: Drniša (200), Roškog slapa i Pakova sela (70). Borba je počela u 12 sati, a trajala je do večeri. Borci ove čete, predvođeni svojim hrabrim komandir Lukavac Mihajlom, uspjeli su da se održe do mraka nanijeviši neprijatelju gubitak od 15 mrtvih i 9 ranjenih. Četa je imala 4 mrtva, 3 ranjena i 3 zarobljena.

— Plavanjska četa je kod Mračaja u borbi s četnicima 1 ubila, 1 ranila, a 2 zarobila. Zaplijenjene su 4 puške i odgovarajuća municija.

— Prvi bataljon Kninskog odreda izvršio je napad na četnički garnizon u Ramljanima u namjeri da ga likvidira i da oslobodi uhapšene partizanske porodice, ali nije uspio. Ubijena su svega 2 četnika.

— Saveznički avioni-lovci bombardirali su i mitraljirali Knin. Srušene su 4 kuće, a više ih je oštećeno. Ubijen je 1 njemački vojnik, 1 je ranjen kao i 2 civila.

— Nijemci iz garnizona Primošten upali su u Vezac, gdje su objesili Bolanča Križana pok. Ive. Tom prilikom su u Vescu, Stavoru i Vadlju uhapsili 15 ljudi.

— Komandir relejne stanice Kornati izvjestio je III POS da se u Kornatima nalazi 200 drugova koji čekaju prebačaj na kopno. Stoga je naredeno patrolnim četcima 21,22 i N-B »Slogi« da ih ukraju i odvedu pod Modrave.

— Iz Visa je stigao u Kornate M-J »Topčider« sa zadatkom da ukrca veći kontigent zbjega koji već danima čeka na Zirju.

— Jedan vod ustaša stacioniran u Šepurini vrši najstrožu kontrolu izlaska i ulaska lađa. Omladinac Antić Dragutin pok. Jose pristajao je uz obalu, nakon izvršenog zadatka, ali je ubijen od jednog ustaše.

16. travnja:

Oko 150 Nijemaca i četnika krenulo je s Otrica prema tunelu Čulum u Vučipolju da pruže pomoć blokiranim četnicima, ali su bili odbijeni od bataljona VI brigade, koji su držali tu blokadu. Poslije tog neuspjeha Nijemci tuku samo artiljerijom iz Otrica po našim položajima.

— VII brigada nalazi se u Velebitu na pretesu pećina tražeći špijlare i sakrivene četnike, a poslije podne napada Nijemce koji su izašli iz Gračaca da pruže pomoć blokiranim četnicima u tunelu Čulum.

— Osam boraca iz udarne desetine Sibensko-trogirskog odreda sukobilo se s jednom ojačanom njemačkom patrolom na cesti od Segeta prema Trogiru. Ranjena su 4 Nijemca.

17. travnja:

Peta brigada sukobila se u Zrmanjskom klancu s jakim neprijateljskom kolonom koju je sačinjavalo preko 30 kamiona i nekoliko tenkova. U borbi koja nije potrajala dugo, Nijemci su pretrpjeli gubitak od 20 mrtvih.

Obavještajna služba III POS-a javila je da uslijed slabe konspiracije pokušaj jedne grupe domobranskih mornara da pobjegnu iz Sibenika s parnom torpiljarkom T 7 neće uspjeti, jer se saznalo da je na njoj ukrcaj veći broj Nijemaca.

— Rejonski obavještajni centar Sibenik (ROK) je dobio svoju radio-stanicu o čemu izvještava III POS i ostale komande s kojima je bio u vezi.

18. travnja:

Uz pomoć Nijemaca, četnici su se u toku noći izvukli iz tunela Čulum. Ali se u tunelu ostavili sav materijal, koji je zaplijenila VII brigada.

— Drugi bataljon V brigade u Zrmanjskom klancu sačekao je njemačku kolonu od 18 kamiona i nanio joj gubitke.

— Partizanska straža Komande mjesta Kistanje sačekala je na cesti jedan odred njemačkih vojnika i primorala ga da uz gubitke odstupa.

— Zbog čestih upada Nijemaca na Modrave, već 2 dana se nije javila radio-stanica III POS-a koja je tamo bila stacionirana.

19. travnja:

U vremenu od 12. do 19. VII brigada je u borbama s neprijateljem na ličkim komunikacijama ubila 112 vojnika, a 94 ranila, dok je sama imala 9 mrtvih, 9 ranjenih i 2 zarobljena borca.

Na otoku Kaknju kod Kaprija uspostavljena je prihvatna stanica za uskladištenje materijala, odakle će se gajetama prebacivati na obližnje kopno.

U toku noći, na cesti između Ljubitovice i Prapatnice, naišao je na minu jedan njemački komion. Poginulo je 5 vojnika, a 4 su ranjena.

20. travnja:

Peta brigada vraća se iz Like u sjevernu Dalmaciju. Za vrijeme borbi u Lici imala je 6 mrtvih i 10 ranjenih, dok je ubila 52 neprijateljska vojnika, a 51 ranila. Uništila je 7 kamiona i zaplijenila veće količine hrane i vojne opreme.

— Nijemci su rano ujutro izašli iz Obrovca i stigli u Bilišane. Namjera im je bila da se prebace u Muškovec u cilju pljačke, ali su ih snage Grupe odreda od toga odvratile.

— Nijemci su osujetili bijeg parne torpiljarke T 7, jer se među posadom našlo došnika. Sva je posada izmijenjena, a na brod su se ukrcajli njemački mornari.

Neprijateljski avion je poslije podne napao otoke Lavsu i Lavratku u Kornatima. Relejna stanica u Lavsi ima sada vlastitu radio-stanicu.

— U Zegaru je održana konferencija s predstavnicima vojno - pozadinskih vlasti i narodnooslobodilačkih odbora s teritorija okruga kninskog i zadarskog o pitanjima mobilizacije, snabdijevanja vojske i drugih zadataka. Prisutni su bili: drug Jordan iz Obl. komiteta KP, jedan drug iz Vojno - pozadinskog odsjeka GES-a, komesar i načelnik štaba Divizije, te predstavnici obaju okruga.

(Nastavit će se)

film

Razvod na talijanski način

Talijanski film. Režija: Pietro Germi

Ako je išta u pravom smislu riječi tragikomično, onda je to ovaj Germijev prikaz apsurdnosti zakona njegove zemlje, koji ne dozvoljavaju razvod, a toleriraju posljedice koje iz toga proističu, a koje često sa moralom nemaju nikakve veze, dapače, kao npr. u ovom slučaju, predstavljaju i najteži kriminal. U zaostaloj sicilijanskoj sredini, u kojoj je za odbranu časti (u njenom malograđanskom smislu) sve dozvoljeno, ta apsurdnost izbija u svom najdramatičnijem vidu, a Germi je baš to i htio, kako bi njegova kritika, idealno povezujući komično i tragično, postigla puni pogodak. Odličan prikaz sredine i mentaliteta, kakav su jedino Talijani u stanju da sa toliko neposrednosti dadu. A što da se kaže za Mastroianija, koji je i u sklopu interesantne i bogate radnje i izvršne režije i u pratnji niza sjajno donesenih likova uspio da od početka do kraja odskaae kao koncertni majstor u orkestru sastavljenom od samih vršnih svirača i da postigne da o ovom odličnom filmu govori ne samo kao o Germijevom nego i o Mastroianijevom djelu.

Lažni brak

Talijansko - španjolski film. Režija: Anton Giulio Majano

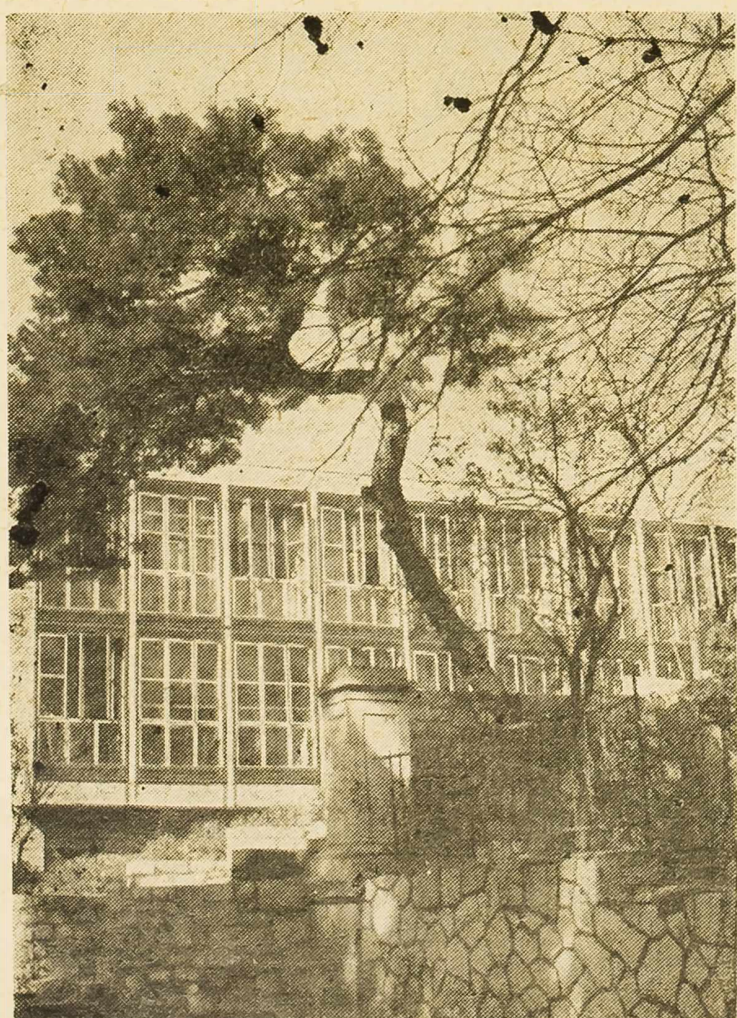
Govoriti o ovom filmu znači u prvom redu i možda jedino govoriti o onima za koje se smatra, ili barem pretpostavlja, da su društveno, politički, moralno i umjetnički kvalificirani da ocijene i procijene što se može a što ne servirati našem gledaocu. Ako oni smatraju da se o vakva najmalograđanskija, najkičerskija i najšundskija plačljiva melodrama može našim građanima prikazivati bez opasnosti za njihov ukus, svijest i zdrav razum, a to, pošto su filmu dali ulaznu vizu, sigurno smatraju, onda znači da bi im bez daljnega trebalo oduzeti pravo da vode repertoarnu politiku naše reproduktivne kinematografije. Znamo da je nemo guće napraviti repertoar od samih dobrih filmova, ali za ovaj film reći da je samo loš bilo bi gotovo kao pohvaliti ga.

Fanny

Američki film. Režija: Joshua Logan

Ovo je moglo vrlo lako da se pretvori u razvučenu sentimentalnu priču da Joshua Logan, režiser »Picnica«, »Sayonare« i »Autobusne stanice«, dobar poznavalac filmskih mogućnosti, ali i filmske publike, nije u »Marseilskoj trilogiji« Marcela Pagnolaa imao solidnu literarnu osnovu, izvrsnog snimatelja Jacka Cardiffa, koji je slikovitost marseillske luke značaki iskoristio za vrlo vizuelne efekte i, iznad svega, ekipu glumaca u kojoj su osobito dvojica iz »stare garde, Maurice Chevalier i Charles Boyer, upravo blistali njima svojstvenim šarmom i svakako najviše zaslužni za prijatnost ovoga filma. Tako, usprkos tome što »Fanny« nije izašla iz okvira melodrame, ipak smo voljni da je sa simpatijom prihvatimo.

— b —

Osnovna škola »Simo Matavulj«

gradske vijesti

Srijedom u 7

JAVNA TRIBINA RADNIČKOG SVEUČILISTA

Srijeda, 22. IV — MORALNA SHVACANJA I PONASANJE NJEMACKIH NACISTA U JUGOSLAVIJI U II SVJETSKOM RATU. Predavač: Milan Mladinović.

Srijeda, 29. IV — Predavanje Frane Barbierija, vanjskopolitičkog urednika »Vjesnika«. Dvorana Društvenog doma (DIT). Početak u 19 sati.

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: premijera jugoslavensko-njemačkog filma — VINETU — (do 27. IV)

Premijera engleskog filma — VRIJEME BEZ MILOSTI — (28.—30. IV)

»20. APRILA«: premijera američkog filma — SJEVERNO PREMA ALJASKI — (do 26. IV)

Premijera talijanskog filma — ZAPOSLIENJE — (27.—28. IV)

DEZURNE LJEKARNE

Do 24. IV — II narodna — Ulica bratstva i jedinstva.
Od 25.—30. IV — I narodna — Ulica Božidara Petranovića.

MATIČNI URED

ROBENI

Zoran, Branka i Nevenke Boban; Evelin, Josipa i Ane Matošić; Nenad, Jose i Josipe Marinov; Ivankica, Milana i Antice Odak; Zdenka, Vinka i Dragice Burčić; Emil, Ante i Karnele Jelić; Divna, Vlade Radaša i Zare Delinović; Marko, Dane i Ane Klarendić; Tugomir, Marijana i Jelene Vlahov; Aldin, Ante i Aike Crvelin; Anica Drasutina i Marije Grgić; Smiljan, Ante i Luce Turčinov; Gordana, Momčila i Marije Mandić; Dijana, Paške i Marije Arambašić; Mira Radoslava i Ljubice Mandić; Slobodan, Veselina i Mande Bakula; Ileana, Nike i Marije Barišić i Joško, Jure i Zorke Belčić

VJENCANI

Sofranac Đordije, podoficir JNA — Nerer Franciška, služb.; Krnić Niko, služb. — Stegić Luca, služb.; Cubrić Ante, bravar — Morić Mileva, radnik; Huljev Paško, služb. — Novaković Zorka, trg. pomoćnik; Kundid Ante varilac — Caleta Senka, trg. pomoćnik; Lainović Vojislav, carinski služb.; — Zaninović Zdenka, služb. i Čolović Dorđe, građevinski tehničar — Sičić Gordana, služb.

UMRLI

Čurin Stipe Ivanov, star 22 god.; Jakovljević Ivan pok. Mate, star 84 god.; Knežević Sava pok. Laze, star 58 god.; Jurić Ante Markov, star 27 god.; Vatauk Vinka rođ. Baranović; stara 64 god.; Jareb Fila rođ. Rođin, stara 74 god.; Zubac Goran nž. Ivana, star 8 god.; Vlahov, Tugomir, Marijana, star 2 dana
Skrbionja Jovan pok. Petra, star 59 god.

MALI OGLASNIK

GOSTIONICA »ZAGREB« PRVIC LUKA s terasom nad morem pruža svojim posjetiocima ugodan boravak. Domaća kuhinja, bogati roštilj, janjetina na ražnju, kvalitetno vino. Podvorba solidna, a cijene umjerene. Preporučamo se: Ante i Antica Stupin. Otvorenje gostionice 1. maja 1964.

PRODAJE SE SPORTSKA JE-DRILICA klase »Dragon« s kompletnom opremom. Za informacije obratiti se na: Novak Ratko, Ul. J. Milutinovića 21, Zadar.

OBAVIJEST

Komisija za osnovna sredstva ugostiteljskog poduzeća »Subićevac« - Sibenik daje u prodaju sljedeće predmete: rabljene stolice i stolove, dva štednjaka na bruto gorivo, jedan sa 4, a jedan sa 6 ploča, kao i još neke rabljene predmete iz osnovnih redstava.

Zainteresirana lica neka se obrate upravi ugostiteljskog poduzeća »Subićevac« - Sibenik.

Tko uništava zelene površine? foto-kritika

Sibenik nije grad zelenila, nije već ni po svojoj konfiguraciji i smještaju. Pa ipak, površine obuhvaćene zelenim površinama obuhvaćaju 20 hiljada metara kvadratnih. To nije beznačajno. Konačno, došlo je i vrijeme, kada se podižu novi parkovi oko tek dovršenih višekatnica i novih rajona. Samo u ovoj godini bit će utrošeno oko 17 milijuna dinara za uređenje i održavanje ovih površina, ali to nije dovoljno...

Obično smo skloni kritizirati pojave o izgledu grada u vrijeme kada se približava turistička sezona, kao da smo obavezni držati svoju kuću čistom i rednom samo onda kada nam dolaze drugi u posjete. No, ipak izgleda da je ovo momenat, već i s obzirom na doba godine, kada moramo sagledati jednu stranu, koja govori o tome kako se postupa sa našim parkovima i zelenilom.

Evo nekoliko očitih primjera pustošenja parkova, koje su nam iznijeli u upravi komunalne ustanove »Zelenila«:

Za vrijeme prošlogodišnje priredbe »Mikrofon je vaš«, na trgu škole »Simo Matavulj«, pričinjena je šteta na zelenilu u iznosu od 300 hiljada dinara.

U gradskom parku samo za Novu godinu, u okviru priredbi za Dan dječje radosti, šteta na nasadama iznosila je ravno 600 hiljada dinara.

U toku je sudski postupak protiv roditelja dvoje djece iz Sibenika, koja su prošlog mjeseca na Obali oslobođenja pokidali ukrasno grmlje i za samih pet minuta napravili štetu od 27 hiljada dinara.

Podneseno je sedam prijava protiv maloljetnika, koji će odgovarati sucu za prekršaje zbog uništavanja gradskih nasada.

Ali, ni ovo nije sve. Istakli su nam još dva karakteristična primjera, koja je korisno navesti:

Registrirani su slučajevi da neki posada broda »Ohrid« često prelaze preko cvijetnjaka na

staju netaknuti, puni »nanosa« papira i otpadaka. Sto, dakle, da se radi? Tko da tu pomogne?

Postavljati table radi upozorenja? Pokretati postupke? Kažnjavati? Možda. Ali, to nikada neće dati one rezultate, koji bi proizišli iz naše pažnje i vlastite brige da sačuvamo od propadanja i uništavanja i ove nasade zelenih površina, koliko ih sada imamo.

Naprosto je neshvatljivo, zašto u našem gradu kojem je i te kako potreban svaki metar nasada i travnjaka, ne samo u sezoni turizma, nego i inače postoji toliki nemar, jedan gotovo maćuhinski odnos prema jednoj kulturnoj, pa ako hoćemo i zdravstvenoj potrebi.

Na našoj slici: Jedan, tko zna od koga ostavljen magaraca, kod zgrade suda, uništava ukrasno grmlje. Magarci su, za neke, turistička atrakcija. Za naš grad, to nikako ne mogu biti.

Više akcija u „Mjesecu turizma“

Ovaj mjesec posvećen je turističkoj djelatnosti. Na inicijativu šibenskog Turističkog društva bit će provedeno više akcija usmjerenih za unapređenje organiziranja predavanja po srednjim školama uz proficiranje turističkih filmova, kao i pisanjem školskih zadaća na temu »Turizam i naša komunala«.

Najbolji radovi bit će nagrađeni sa tri do pet dana kompletnog pansiona na Jadriji ili Zlarinu, kao i podjelom monografija grada Sibenika. U okviru ove akcije daci srednjih škola u prat-

nji vodiča upoznavanju se sa najznačajnijim kulturnim i historijskim objektima.

Turističko društvo također vrši pripreme oko izrade panoa, koje će postaviti na tri istaknuta punkta u Sibeniku: na željezničkoj stanici, na gatu »Krka« i u Docu, gdje saobraćaju splavi. Na ovim panoima bit će ucrtani najvažniji historijski i turistički objekti. Ova institucija je poduzela mjere za aktiviranje turizma u Zablacu. U tom selu izvršit će se kategorizacija soba u kućnoj radinosti, a radi se i na prijemu prvih gostiju iz unutrašnjosti. Za to su velik interes pokazali članovi Kotarskog zavoda za socijalno osiguranje u Osijeku, koji bi svoj godišnji odmor proveli u Zablacu. Ukoliko selo izgradi vodovod dolazak prvih gostiju očekuje se polovinom lipnja ove godine. U tu svrhu adaptirat će se prostorije u kojima bi se smjestio restoran kapaciteta do 100 obroka dnevno.

USKORO VIŠE STANOVA BIT ĆE USELJIVO

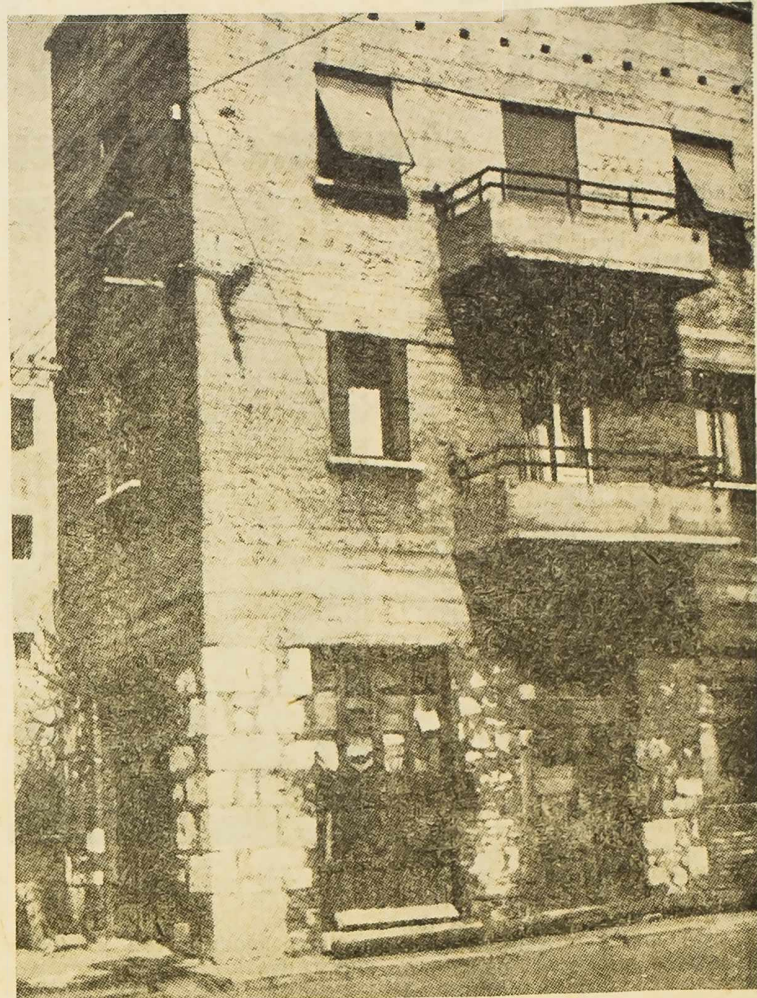
Za mjesec dva na teritoriju grada prvi stanari dobit će ključeve u novoizgrađenim objektima. Pored 112 stanova u drugom neboderu, u završnoj fazi nalazi se gradnja objekta, što ga iza Doma narodnog zdravlja podiže Tvornica elektroda i ferolegura u kojem se nalazi 22 moderna stana. I poduzeće »Ivan Lavčević« upravo dovršava drugi objekt namijenjen tržištu. U njemu se nalazi 24 stana. U svim tim objektima bit će uskoro izvršen tehnički prijem.

UGOSTITELJSKO PODUZEĆE »SUBIĆEVAC« UREĐUJE TRI OBJEKTA

Za potrebe društvene prehrane podiže se novi objekt u režiji ugostiteljskog poduzeća »Subićevac«. Ovaj restoran imat će kapacitet od 1500 obroka dnevno, a njegovo dovršenje predviđa se u toku ljetnih mjeseci. Isto poduzeće uskoro otvara bife na Baldekinu, a ujedno vrši adaptaciju kavane »Medulić«. Uz investicije od oko 6 milijuna dinara izgradit će se nova kuhinja i sanitarni čvor. Predviđa se proširenje asortimana prodajom hladnih jela, mliječnih proizvoda, sladoleda i dr. Po svojoj prilici za vrijeme ljeta na obližnjem trgu otvorit će se štekat.

PRIPREMA ZA TURISTIČKU SEZONU

O pripremama za turističku sezonu na šibenskom području raspravljeno je na sastanku, kome su prisustvovali predstavnici Sekretarijata za robni promet SRH, Komiteta za turizam, Privredne komore kotara Split, te trgovačkih i turističkih organizacija ovog kraja. Centralno mjesto zauzela je diskusija, što se vodiča na planu snabdijevanja. Istaknuto je da su u tom pogledu izvršene pripreme daleko bolje negoli prijašnjih godina. Teškoće se mogu pojaviti u opskrbi mesom i donekle kruhom, ali po svemu sudeći i one će biti na vrijeme otklonjene.

Imamo ulice koje su izmijenile svoj profil i zgrade, koje ranije ni na užem području grada nisu ni postojale. Ali postoji još niz građevina i zgrada, koje od završetka rata nisu izmijenile svoj izgled. Naravno, radi se o onima, koje su u takvom stanju, da bi to već jednom trebalo učiniti, ukoliko ne želimo da nam pred takvim objektima zastajkuju začuđeni putnici i turisti.

Ova je slika snimljena u Ulici Ive Lole Ribara kod željezničke stanice i godinama već pruža, bar izvana, izgled ruševine i napuštene zgrade.

„Kolo“ na prvomajskoj paradi u Beogradu

Početkom slijedećeg tjedna krenut će na put 120 članova mješovitog zbora »Kola« koji će sudjelovati na prvomajskoj paradi u Beogradu. To će ujedno biti prvi nastup »Kola« na jednoj velikoj manifestaciji. »Kolo« će nastupiti u pratnji orkestralnog sastava »Ognjen Prica« iz Zagreba s programom koji će biti ispunjen masovnim pjesmama. Nakon jednodnevnog boravka u Zagrebu, »Kolo« će uoči 1. maja otići u naš glavni grad.

Lokalna Štafeta mladosti

Pored niza priredaba kulturnog i sportkog sadržaja ovogodišnja proslava Dana mladosti bit će obilježena Štafetom mladosti, koja će početkom maja obići gotovo sva naselja u zagorskom i primorskom dijelu šibenske općine. Lokalna štafeta poći će 1. maja iz sela Gornje Danilo, a odatle će preko Primoštena i Rogoznice stići na otok. Nakon obilaska otoka štafete će iz Pirovca krenuti u pravu Skradina

Veliki broj stambenih zgrada u individualnoj izgradnji

Prema informacijama što smo dobili u Odjelu za komunalne poslove šibenske općine u izgradnji se nalazi veći broj stambenih objekata. Na osnovu najnovijih podataka od početka ove godine izdano je u te svrhe oko stotinu građevnih dozvola. Međutim, u toku prošle godine izdano je svega oko 200 dozvola

za gradnju kućica, što se podižu u predjelima Crnica, Baldekin, Mazurica i Rokić. Pretežno to su prizemnice i jednokatnice sa najviše dva stana. Zbog smanjivanja regulacionog plana zasad je zabranjena gradnja takvih objekata kod Veterinarske stanice i u Ražinama, nedaleko željezničke stanice.

Da li će naši studenti učestvovati na Studentskom maršu?

Povodom proslave 20-godišnjice dolaska druga Tita i Vrhovnog štaba NOV na Vis, od 29. IV do 3. V ove godine održat će se studentski marš.

Savez studenata šibenske Akademije prijavio je za ovu značajnu manifestaciju 10 studenata. Međutim, javio se problem pokrivanja troškova puta, koji po učesniku s povlasticama iznose 10.000 dinara. Pošto studentska organizacija nije u mogućnosti da osigura potrebna sredstva za taj marš, očekuje se pomoć Odsjeka narodne odbrane i Pedagoške akademije.

Pored izvođenja kulturno-zabavnog programa studenti će se prilikom marša takmičiti u nekim sportskim disciplinama.

P. M.

Druga savezna nogometna liga

Gosti su zadovoljni

»ŠIBENIK« - »ZAGREB« 0:0

Stadion »Rade Končara«. Vrijeme toplo ali sa vjetrovom. Teren pogodan za igru. Gledalaca oko 3.500. Sudac Bajić iz Beograda.

SIBENIK: Sirković, Friganović, Marenci, Zepina, Miljević, Stošić, Perasović, Grgić, Stanišić, Aralica, Rora.

ZAGREB: Mišić, Galeković, Meštrović, Suša, Stanišić, Aumiler, Kralj, Bubanj, Vaha, Dračić, Ranogajec.

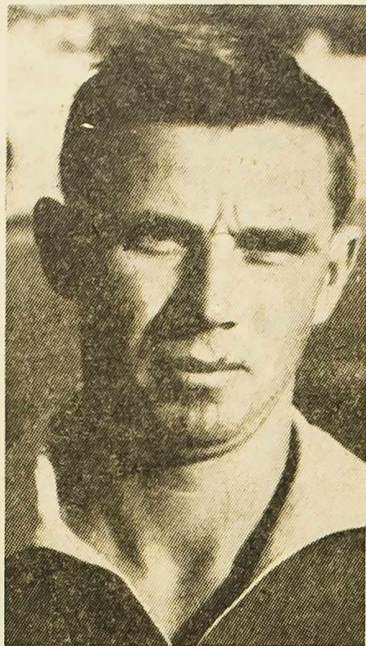
Iako su prema ranijim prognozama uoči nedjeljnog susreta između vodećeg Zagreba i Šibenika davane podjednake šanse i pak da je bilo malo više i sportske sreće a i umješnosti pred protivničkim vratima domaći su mogli osvojiti oba boda što bi potpuno odgovaralo stanju na terenu, a posebno u drugom poluvremenu kada je Šibenik morao se reći deklasirati najozbiljnijeg aspiranta za ulazak u prvu ligu.

U drugom dijelu domaći su bili daleko premoćniji i opasniji, pa gostima ništa drugo nije preostajalo nego da sa još trojicom igrača iz prednjeg reda pojačaju obranu koja je sa dosta uspjeha i s ulaganjem krajnjih napora odoljevala napadima Šibenika. Cesto puta obrambeni igrači Zagreba bili su primorani da se posluže i nedozvoljenim sredstvima ili pak bacanjem lopte u aut. Osobito je Galeković teško izlazio na kraj sa raspoloženim Rorom koji se u nekoliko navrata znao naći na zemlji. Osim Rore i Stanišić se istakao silovitim prodorima i snažnim udarcima koji su, na žalost, redovito odlazili pored ili preko gola. Za neodlučni rezultat dobrim dijelom zaslužan je i vratar Zagreba Mišić koji je smjelim intervencijama i čestim »izletima« zaustavljao prodore domaćina.

I poslije ovog kola nedjeljni takmica ostali su neporaženi. Zagreb je i te kako zadovoljan postignutim omjerom dok je Šibeniku ostala jedina utjeha što je ponovio dobru igru iz ranijih kola.

Prvih 45 minuta na terenu se odvijala veoma rastrgana i slaba igra. Izgleda da je tome razlog što su nedjeljni takmaci ušli u igru pod utiskom da je ovaj susret podjednako važan za jedan i drugi tim. Napadi obiju ekipa u tom poluvremenu bili su i suviše slabi i neorganizirani da bi mogli iole opasnije ugroziti protivnička vrata. Šibenik je ipak za razliku od svog takmaca uputio više udaraca koji su odlazili preko gola ili postajali plijen raspoloženih vratara. Nije bilo ni jednog momenta koji bi mogao uzbuditi gledalište koje je malokad dosad bodrilo svoje ljubimce.

Drugo poluvrijeme potpuno se razlikovalo od prvog samo po interesantnijoj igri nego i po lijepim kombinacijama, silovitim prodorima i ostrim udarcima na vrata Zagreba. Na prostoru ispred vratara Mišića znalo se naći i po petnaestak igrača od kojih su se jedni silovito branili a drugi nastojali da iskoriste pa i najmanju grešku gostiju. U 48. minuti nakon jednog prekršaja Stanišić je uputio oštar udarac preko gola. Odmah zatim slijedi opasna akcija Šibenčana i Galeković je bio primoran da skrene loptu u korner. U 54. minuti Šibenik je

T. Friganović

postigao zgoditak; ali je glavni sudac uvažio reklamaciju svog pomoćnog kolege i poništio zgoditak zbog ofsajda. Jedan za drugim redaju se napadi domaćih po lijevoj strani i Rora je u 65. minuti bio ponovo u prilici da iznenadi gostujućeg vratara. Međutim, ovaj je vrlo vješto uhvatio loptu. 78. minuta uzbuđila je gledalište jer je tada mirisalo na gol. Stanišić je lijepo poslužio Roru i on je u neposredne blizine šutirao loptu koja je pogodila Mišića tako da je i ova najidealnija prilika da domaći dođu u vodstvo ostala

neiskorištena. U 87. minuti domaćima se ponovo pružila prilika da promjene rezultat. Marenci je neočekivano šutirao ali je njegov udarac prošao iznad vratnice. Do kraja susreta bilo je još nekoliko prilika i uzbuđljivih situacija pred golom Zagrebčana.

Šibenik je imao više istaknutih pojedinaca među kojima bolju ocjenu zaslužuju Zepina, Rora, Sirković, i Stanišić. Kod Zagrebčana su se vidjeli Mišić, Stanišić i Kralj.

Sudac Bajić učinio je nekoliko grešaka na štetu domaće momčadi, a naročito kod ocjenjivanja prekršaja. (j)

REZULTATI XXIII KOLA

Šibenik — Zagreb 0:0, Maribor — Varteks 3:0, Slavonija — BSK 3:0, Olimpija — Sloboda 0:1, Lokomotiva — Famos 0:0, Celik — Sparta 1:2, Istra Borovo 0:0, Bosna — Borac 1:2.

TABLICA

Zagreb	23	14	7	2	44:16	35
Borac	23	13	3	7	42:36	29
Maribor	23	11	6	6	44:19	28
Olimpija	23	11	5	7	40:18	27
Sloboda	23	9	6	8	38:32	24
Celik	23	8	7	8	28:33	23
Varteks	23	8	6	9	32:36	22
Šibenik	23	6	10	7	25:30	22
Lokomot.	23	7	8	8	26:35	22
Borovo	23	8	5	10	34:34	21
BSK	23	6	7	10	24:30	19
Famos	23	6	7	10	28:41	19
Bosna	23	5	9	9	20:36	19
Istra	23	6	5	12	21:36	17
Sparta	23	5	5	13	26:46	15

PAROVI XXIV Kola

Sparta — Šibenik, Varteks — Bosna, Borac — Istra, Zagreb — Lokomotiva, Sloboda — Slavonija, BSK — Maribor, Famos — Olimpija, Borovo — Celik.

Dalmatinska nogometna zona

Visoka pobjeda DOŠK-a

U dalmatinskoj nogometnoj zonskoj ligi vodeća ekipa Split te njegovi stalni pratioci Jadran i Zmaj i u nedjeljnom kolu pobijedili su svoje takmace. Split je u gostima svladao Dinara, a Jadran i Zmaj na svojim terenima Metalca i Poleta. Raspor na čelu ostao je nepromijenjen i vrlo je vjerovatno da će takav biti i na završetku ovogodišnjih natjecanja.

Rezultati: Dinara — Split 0:2, Jadran — Metalac 1:0, Zmaj — Polet 4:0, Došk — Velebit 4:0, Solin — Junak 4:0, Jugovinil — Tekstilac 1:1, Hajduk II — Zadar 10:1 (van konkurencije).

DINARA — SPLIT 0:2

Prvenstvena utakmica Dalmatinske zonske lige odigrana u Knin između Dinare i Splita, završena je pobjedom gostiju. Rezultat 0:2. Gledalaca 1000. Sudac Đurović iz Zadra.

Dinara: Čuk, Drača, Barišić, Marić, Klepo, Grubač, Smuc, Urukalo, Košić, Petković i Maglica.

Split: Vukman, Krstulović, Ninčević, Kragić, Matošić, Ruđić, Stipišić, Poklepić, Roje, Vastić, Vidak (Pancirov).

Strijelci: Grubač (autogol) i Vastić.

Iako je Dinara u prvom poluvremenu imala više od igre ipak nade navijača nisu se ispunile. U posljednjim minutama ovog dijela igre, iz jedne neopasne situacije, Split je došao u vodstvo. Naime, gosti su izveli slobodan udarac, lopta nabačena pred vrata odbila se od prsija Grubača i skrenula u mrežu.

Inače Dinaraši su u prvom poluvremenu imali nekoliko povoljnih prilika. U ovom dijelu igre domaći su bili oštećeni. Sudac Đurović nije dosudio II-erac, premda je bek gostiju igrao rukom u svom šesnaesteru.

U nastavku Split se pokazao bolja momčad. U 75. minuti Vastić je postigao drugi zgoditak.

Ovaj neuspjeh nije pokolebao Dinarinu momčad. U jednoj akciji domaćih izvođen je slobodni udarac protiv gostiju. Jedan igrač Splita izboksovao je loptu u korner. Iako se to dogodilo u 16-ercu Splitsana, sudac Đurović nije dosudio najtežu kaznu.

Kod domaćih su se istakli Kle-

po, Drača i Marić, a kod gostiju Matošić i Vastić.

Sudac Đurović u dva navrata oštetio je Dinara. (m)

»DOŠK«-»VELEBIT« 4:0 (2:0)

Igralište na Podvornici. Gledalaca oko 600. Teren pogodan za igru. Utakmicu je sudio Borozan iz Splita. Strijelci: Bjeđević u 4. M. Nakić (11 m) u 37. i 85. i Čosić u 55. minuti.

»DOŠK«: Vuković, T. Ožegović, S. Kravar, Vukšić, M. Nakić, Kovačević, Keđžo, Čosić, T. Nakić (Čular), Bjeđević, Ille.

»VELEBIT«: Košević, Matić, Zrilić II, Savić I, Zrilić I, Zečević, Rakić, Kresović, Kardum, Perica, Savić II.

Već u 4. minuti Čosić je s ivice šesnaesterca lijepo proigrao Bjeđevića. Slijedi nizak odmjeren udarac i 1:0. Gosti u 15. minuti snažno tuku slobodni udarac s ugla šesnaesterca, ali Vuković skreće loptu u korner.

Poslije toga igra gubi na tempu. Domaći nisu iskoristili nekoliko idealnih šansi. Čular je u 37. minuti pao u šesnaesteru; to je vrlo slabo sudac ocijenio kao najstroži prekršaj. M. Nakić je prevario vratara i postavio rezultat prvog poluvremena 2:0.

U drugom poluvremenu igra postaje još nezanimljivija. Treći gol je postigao Čosić. M. Nakić je pred kraj utakmice otišao u navalu i svoju vrlo dobru igru krunisao u 85. minuti svojim drugim golom.

Kod domaćih istakao se M. Nakić, a kod gostiju mladi Perica. Borozan je vodio susret s brojnim greškama.

U predigri susrele su se ekipe Gimnazije i Ekonomske škole. Zasluženo su pobijedili gimnazijalci s rezultatom 4:2 (2:1). (c)

Savjeti poljoprivrednicima

Žilogriz-opasan štetnik voćaka

Žilogriz je štetnik koji sve više nanosi štetu koštičavu voću (trešnji, višnji, breskvi, kajsi i šljivi). Naročito se namnožio u Dalmaciji gdje su mu uslovi za život najpovoljniji. Ukoliko se ne posveti pažnja zaštiti voćaka od žilogriza, njihov uzgoj bit će ozbiljno umanjen, a time i prihodi proizvođača.

U razvijanju žilogriza postoje četiri oblika o kojima moramo voditi računa da bi s uspjehom mogli provoditi borbu protiv ove opasne štetočine. Ti oblici su slijedeći: kukac, njegova jajašca, ličinke koje se izležu iz njih i lutke u koje se pretvara već

SIBENSKI PODSAVEZ

U drugom proljetnom dijelu prvenstva šibenske podsavezne lige, u derbi susretu koji je odigran u Siverički domaći su pobijedili svog najopasnijeg takmaca šibenskog Metalca, i tako se još više učvrstili na vrhu tablice. Rudar je po svemu sudeći već osigurao naslov prvaka ovog podsaveza. U ostalim susretima, izuzev neočekivano visoke pobjede Požara nad Kolektivcem, pobjede su pripale favoritima.

SOŠK — GALEB 1:0 (0:0)

Igralište u Skradinu. Gledalaca oko 200. Sudac: Gović iz Šibenika.

U ravnopravnoj igri domaća ekipa je pobijedila zgoditkom Skendera u drugom poluvremenu. Susret je protekao u zanimljivoj borbenosti i fer igri. Sudac je dobro vodio ovaj susret.

KOLEKTIVAC — POŽAR 0:4 (0:1)

Igrano u Šibeniku pred oko tisuća gledalaca.

U obostranoj slabijoj igri gosti su zasluženo pobijedili, zahvaljujući greškama domaće obrane. Zgoditke su postigli Pavasović 3 i Lokas (autogol). Susret je vodio Vukorepa sa greškama.

RUDAR — METALAC 2:1 (0:1)

Igrano u Siverički pred oko 300 gledalaca. Sudac Grubišić iz Šibenika. Strijelci: 0:1 — Ramljak (autogol), 1:1 — Siklić, 2:1 — Mrđen.

Siverički Rudar je prošle nedjelje izborio tijesnu ali vrlo vrijednu pobjedu nad svojim direktnim rivalom za osvajanje prvog mjesta — Metalcem iz Šibenika.

Igra je bila dinamična i oštra. Rudar je počeo nervozno i rastrgano. Gosti su u prvom poluvremenu dominirali terenom.

Oko 20. minute uslijedio je napad Metalca. Lopta je nabačena pred vratara prostor. Dok se Čurković spremao da uhvati loptu, natrčao je Ramljak i nesmotreno ubacio loptu u vlastitu mrežu.

Rudar je izjednačio efektivnim udarcem Siklića. U akciji je sudjelovala njegova cijela navala.

Pobjedonosni gol postignut je poslije dulje opsade Metalčevog gola. Mrđen je sa 16 metara ostrim udarcem zatresao mrežu gostiju.

Kod Rudara su se istakli Dučić i Remeta, kod Metalca vratar i centarhalf.

Sudac Grubišić dobro je obavio zadatak. (c)

Rezultati: Rudar — Metalac 2:1, Sošk — Galeb 10:, Kolektivac — Požar 0:4, Mladost — Aluminij 2:4.

TABLICA

Rudar	9	8	0	1	35:16	16
Metalac	9	6	0	3	37:11	12
Sošk	9	6	0	3	23:18	12
Aluminij	9	5	0	4	28:28	10
Galeb	9	4	1	4	21:19	9
Požar	9	3	0	6	16:28	6
Mladost	9	1	2	6	21:41	4
Kolektivac	9	1	1	7	9:34	3

razvijena ličinka da bi iz nje ponovo izašao kukac.

U mjesecu aprilu, a često u koliko vremenske prilike dopuštaju i ranije pojavljuju se žilogrizi lako ga je primijetiti na stablu ili debljoj grani, jer nerado leti.

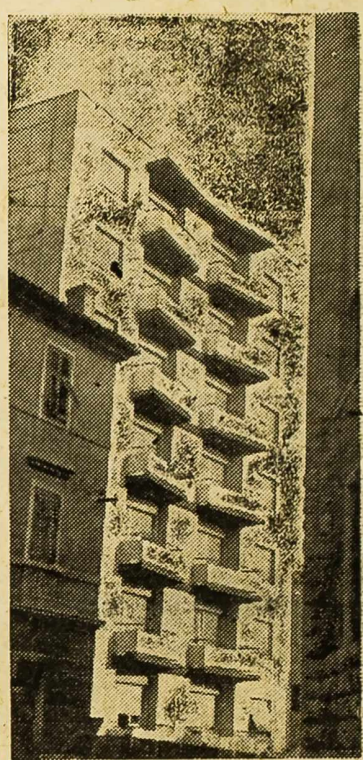
Ukoliko smo u mogućnosti da ih tada sakupimo nećemo dovoliti ženjkama da pri dnu stabla odlože svoja jajašca (do 500 komada od jedne ženke). Iz jajašaca će se nakon desetak dana izležti male ličinke koje zatim kroz zemlju idu do žila gdje se zavlače pod koru i tu nastavljaju svoj život hraneći se tkivom žila. Ispod kore naprave hodnike koji se iz dana u dan sve više šire. Uslijed toga žile se postepeno suše, gnjiju i propadaju. Nakon toga voćka počinje da slabi, suše joj se pojedini vrhovi te za godinu — dvije osuše se čitavo stablo. U žili voćke crv ostaje oko dvije godine i naraste do 5—6 cm, te se pretvara u lutku iz koje ponovo u ljetnim mjesecima izlazi kukac i tako se njegov život i množenje nastavlja. Ukoliko se ne poduzmu zaštitne mjere žilogriz se vrlo brzo namnoži da kroz kratko vrijeme može nanijeti velike štete koštičavom voću.

Pravovremenim suzbijanjem žilogriza možemo postići odlične rezultate. Voćke napadnute od žilogriza treba izvaditi iz zemlje sa korijenjem i čitavo stablo zapaliti. Ovo je potrebno učiniti najkasnije do konca maja kako bi uništili ličinke. Ne smijemo dozvoliti da žile voćke napadnute od žilogriza ostanu u zemlji. Za uspješno suzbijanje žilogriza upotrebljavaju se preparati Bextox i Lidan s tim da se uzme 5—10 dkg preparata za svaku voćku. Koncem maja ili početkom juna određena količina preparata stavi se u zemlju oko voćke u krugu od 50 cm na dubini do 8—10 cm. Količina sredstava ovisi o starosti voćke. Za mladu voćku bit će dovoljno 5 dkg sredstava staviti u krugu oko voćke poluprečnika 20 do 30 cm, a za stariju voćku treba 10 dkg sredstava stavljenog u krugu oko stabla voćke polu-

prečnika 50 cm. U ovu svrhu može se upotrebiti Aldrin:

Mehaničko uništavanje žilogriza najbolje je vršiti za vrijeme dnevne najveće topline. Tada je njega lako naći na deblu (obično pri dnu) ili na grani voćke. Obično na jednoj voćki nađe se 2—3 kukca, a ponekad i više. Sakupljanje i uništavanje kukaca treba početi u aprilu i isto vršiti do konca augusta. Kroz to vrijeme treba češće obilaziti voćke, te sakupiti i uništiti kukce koji se na njima nađu. Ovo je moguće u manjim voćnjacima, dok u onim većim treba provoditi hemijsko uništavanje žilogriza. U svakom slučaju ova akcija mora se provoditi na većim površinama, jer onda će imati puni uspjeh i spriječiti će ogromne štete koje žilogriz nanosi voćarstvu.

inž. M. Bilić

Na temelju člana 33, 43. i 44. Zakona o financiranju stambene izgradnje (»Sl. list SFRJ«, broj 47-59) kao i člana 20—24, 32. i 33. Pravila Fonda, Upravni odbor Općinskog fonda za stambenu izgradnju Šibenik, na IV redovnoj sjednici održanoj dana 17. travnja 1964., donio je odluku kojom raspisuje

VI NATJEČAJ

ZA DODJELU KREDITA IZ OPĆINSKOG FONDA ZA STAMBENU IZGRADNJU ŠIBENIK ZA DOVRŠENJE I ADAPTACIJU POSLOVNIH PROSTORIJA U STAMBENO POSLOVNIM ZGRADAMA

Ukupni iznos kredita koji će se ovim natjecanjem dodijeliti iznosi 20.000.000 dinara.

Rok za podnošenje ponuda na temelju popunjene prijave je od 21. travnja do zaključno 10. svibnja 1964. godine.

U natjecanju mogu sudjelovati samo društveno-pravne osobe s područja općine Šibenik.

Minimalni uvjeti za djelovanje u natjecanju su slijedeći:

- najmanje učešće 20% od troškova za dovršenje ili adaptaciju poslovnih prostorija,
 - najmanje kamata od 2% godišnje,
 - najduži rok otplate kredita od 15 godina.
- Prednost u natjecanju imaju učesnici koji ponude:
- veće učešće od najmanjeg,
 - veću kamatu od najmanje,
 - kraći rok otplate od najdužeg,
 - ekonomičniju izvedbu po korisnom m² poslovnog prostora,
 - uplate učešće odmah nakon podnošenja prijave.

Ponude u natjecanju u određenom roku podnose se u zatvorenom omotu Komunalnoj banci Šibenik — službi kreditiranja stambene izgradnje sa naznakom na omotu »Za VI natječaj za dodjelu kredita iz OFSI«.

Uz ponude prilaže se:

- nacrta sa troškovnikom, registriran kod ovlaštene projektne organizacije,
- odobreni investicioni program, za objekte za koje je takav program propisan,
- rješenje o registraciji.

Rezultat natječaja objavit će se u »Šibenskom listu«, te na oglasnom mjestu Komunalne banke i Općine Šibenik.

Tiskanice prijave dobiju se u Komunalnoj banci — službi kreditiranja stambene izgradnje.

UPRAVNI ODBOR
OPĆINSKOG FONDA ZA STAMBENU IZGRADNJU
ŠIBENIK

TAKMIČENJA TIMOVA GARNIZONA

U čast Dana mladosti, 19. aprila, u Kninu su odigrane dvije utakmice timova garnizona. U susretu rukometaša između momčadi garnizona Knin i Šibenik, pobjeda je pripala gostima.

Na igralištu Dinare odigrana je nogometna utakmica između momčadi garnizona Knin i Sinj. Ovu utakmicu Kninjani su dobili s rezultatom 4:0.

Oglašujte u „šibenskom listu“